

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

worinnen enthalten, was vom Jahr 1643. biß in den Monath October Anno 1645. zwischen Jhro Römisch-Käyserlichen Majestät, dann den Beyden Cronen Franckreich und Schweden, ingleichen des Heiligen Römischen Reichs Chur-Fürsten, Fürsten und Ständen, zu Oßnabrück und Münster gehandelt worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1734

VD18 90103084

Beylagen zur Vorrede.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51787](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51787)

Beylagen zur Vorrede.

Num. I.

Verzeichniß derer auf dem Westphälischen Friedens-Congress, sowohl zu Osnabrück als zu Münster sich befundenen Gesandtschaften.

I.

MEDIATORES.

- 1) **FABIUS CHISIUS**, Dei & Apostolicæ Sedis Gratia, Episcopus Neritonensis, Sanctissimi in Christo Patris ac Domini INNOCENTII, Divina Providentia Papæ X. ac prædictæ Sedis ad tractum Rheni, aliasque Inferioris Germaniæ partes, cum potestate Legatus de Latere, nec non ad Tractatus Pacis Monasterii inter Principes Christianos, *Nuncius ac Mediator.*
- 2) **ALOYSIUS CONTARENO**, Eques, Patricius Venetus, *Extraordinarius ad Pacis Tractatus Universalis Legatus & REIPUBLICÆ VENETÆ nomine, Mediator.*

II.

Kayserliche und Erz-Herzoglich-Oesterreichische Abgesandte.

- 3) **MAXIMILIANUS, COMES de TRAUTMANNSDORF & Weinsberg**, Baro in Gliichenberg, Neostadii ad Kocheram, Negau, Burgau & Totzenbach, Dominus in Teinitz & Leithomisch, Eques Aurei Velleris, Sacræ Cæsareæ Majestatis Consiliarius Intimus, Cubicularius Supremus, Aulae Præfectus, Castelli Grezientis Capitaneus, atque ad Tractatus Pacis Universalis, tam *Monasterii quam Osnabrugi*, Ejusdem Særæ Cæsareæ Majestatis nomine, *Legatus Plenipotentarius Primarius.*
- 4) **JOHANNES LUDOVICUS, COMES de NASSAU**, Catzenellbogen, Vianden & Dietz &c. Dominus de Beylstein, Eques Aurei Velleris, Sacræ Cæsareæ Majestatis Consiliarius Intimus, Camerarius, atque ad Tractatus Pacis Universalis Ejusdem Majestatis nomine, *Legatus Plenipotentarius.*
- 5) **JOANNES MAXIMILIANUS, COMES de LAMBERG &c.** Liber Baro in Ortenog & Ottenstein &c. Dominus in Stocheren & Ammerang, Dynasta Stiria, Sacræ Cæsareæ Majestatis Consiliarius, Ejusdemque nomine ad Tractatus Pacis Universalis Osnabrugæ *Legatus Plenipotentarius.*
- 6) **ISAACUS VOLMARUS, J. U. D.** Sacræ Cæsareæ Majestatis, & Ferdinandi Caroli, Archiducum Austriae respectivè Consiliarius Intimus, & Archiducalis Superioris Austriae districtus Camerae Præses, atque ad Tractatus Pacis Universalis, nomine Utriusque, *Legatus Plenipotentarius.*
- 7) **JOHANNES CRANE, J. U. L.** Sacræ Cæsareæ Majestatis Consiliarius Imperialis Aulicus, & ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius.* Comes Palatinus &c.
- 8) **FERDINANDUS ERNESTUS, S. R. J. COMES de WALNSTAIN &c.** Sacræ Cæsareæ Majestatis Imperialis Aulicus & Appellationum Consiliarius, Camerarius &c. Særæ Regiæ

^a Ist An. 1651. zu Ende des Jahres, zur Cardinalat-Dignität erhoben, und An. 1655. zum Pabst erwöhlet worden, da er den Namen *Alexander VII.* angenommen.

- giæ Bohemorum Majestatis Cubicularius, atque ad Tractatus Pacis Universalis Ejusdem nomine, *Legatus Plenipotentarius.*
- 9) GEORGIUS ULRICUS, COMES a WOLCKENSTEIN & Rodeneg, Hæreditarius Præfectus Stabuli, & Prælibator Comitatus Tyrolensis, Consiliarius Imperialis Aulicus, Serenissimæ Domus Austriacæ ad Deputationem Francofurtensem & Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius.*
- 10) JOHANNES a GIFFEN, Serenissimi ac Reverendissimi Domini Leopoldi Guilielmi, Archiducis Austriæ &c. Consiliarius, Judex Provincialis in Episcopatu Passaviensi, & Præfectus in Schirmegg, nec non Sux Serenitatis, veluti *Magni Magistri Equestris Ordinis Teutonici*, ac Episcopi *Argentinenfis, Halberstadiensis & Passaviensis*, Landgravi Alfatæ &c. ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius.*
- 11) JOANNES GUILHELMUS a GOLLEN, Serenissimi Domini Ferdinandi Caroli, Archiducis &c. Consiliarius, & pro universa Augustissima Domo Austriaca, ad Pacis Universalis *Monasterii Tractatus Legatus Plenipotentarius.*
- 12) Johann Wilhelm Bell, der Rechte Doctor, Erz-Fürstlicher Vormundschafts-Rath zu Inspruck, und Oesterreichischer Gesandter.

III.

Königliche Französische Abgesandte.

- 13) HENRICUS d'ORLEANS, DUX de LONGUEVILLE & d'Estoutteville, Par Franciæ, Supremus Princeps in Neuchastel & Valengin, Comes de Dunois, Saint Paul, Chaumont, Tancarville, Gournay &c. Dominus de Coulommiers, Baro de Monstrevilbelay, Vouvant, Marvant, Movilleron, Briguebee, Trie, Estrepagny &c. Prorex Normandiæ, ejusdemque Provinciæ Dux Exercituum Hæreditarius, Regis Christianissimi ad Tractatum Pacis cum plena potestate *Legatus Extraordinarius.*
- 14) CLAUDIUS de MESMES, COMES d'AVAUX, Regii Ordinis Commendator, Supremus Erarii Præfectus, Regisque Christianissimi ad Pacem Publicam *Legatus.*
- 15) ABEL SERVIEN, COMES de la ROCHE des AUBIERS, Consiliarius Regis in Omnibus Consiliis, & Regis Christianissimi Legatus Extraordinarius in Germania, & ad Generalis Pacis Tractatus *Monasterii Plenipotentarius.*
- 16) HENRICUS GROULART, Dominus de la COURT, in Omnibus Consiliis Regis Christianissimi Consiliarius, & Sux Sacræ Regiæ Majestatis ad Universalis Pacis Tractatus *Monasterii Plenipotentarius.*
- 17) CLAUDIUS, BARO des SALLES & de RORTE, Regis Christianissimi Consiliarius Secretus, & ad Tractatus Pacis *Deputatus Osnabrugam Resident.*

IV.

Königliche Spanische Abgesandte.

- 18) CASPAR de BRACCAMONTE & GUSMAN, COMES de PENARANDA, Ordinis de Alcantara Eques, Commendator de Daymiel, Regi Hispaniarum e Nobilibus Cubiculi, & à Consiliis Cameræ ac Justitiæ, Legatus Extraordinarius in Germaniam, nec non ad Tractatum Pacis Universalis *Monasterii Plenipotentarius Primarius.*
- 19) JOSEPHUS de BERGAIGNE, Archiepiscopus & Dux Cameracensium, S. R. J. Princeps, Comes Cameracensii, Administrator Episcopatus Sylva-Ducensis, Regiæ Catholicæ Majestatis Consiliarius Intimus, Ejusdemque ad Pacem Generalem *Legatus Plenipotentarius*, Ordinis D. Francisci de Observantia.
- 20) ANTONIUS de BRUN, Eques Auratus, Regis Hispaniarum in Supremo Belgii Burgundiæque Consilio Consiliarius Intimus, nec non ad Tractatus Pacis Generalis summa cum potestate *Legatus.*
- 21) DIEGO SAAVEDRA FAXARDO, Ordinis S. Jacobi Eques, Regiæ Catholicæ Majestatis in Supremo Indiarum Senatu Consiliarius & ad Pacis Universalis Tractatus *Legatus.*
- 22) PHILIPPUS le ROY, Eques Auratus, Dominus de Ravels, Broechem & Oelegem, Philippo

lippo IV. Hispaniarum & Indiarum Regi a Consiliis, Supremique per Belgium Ærarii Assessor, nec non penes Unitarum Inferioris Germaniæ Provinciarum Ordines, ad Pacis Negotium promovendum, *Deputatus*.

- 23) PETRUS a WEYMS, Eques, Regi Catholico a Secretioribus Consiliis, Ducatus Lucemburgensis, nec non Comitatus Chinenfis Præses, & in Conventu Monasteriensi, nomine Domo *Burgundicæ*, ad Pacem Universalem constituendam *Primarius Legatus*.
- 24) JOANNES CUYERMANS, Regis Hispaniarum in Supremo Brabantia Senatu Consiliarius, & in Generali Pacis Conventu Monasterii ejusdem Coronæ Plenipotentiaris Assistentens, ac pro Domo *Burgundicæ* in Comitibus Imperii ad eundem Pacis Tractatum *Legatus Regius*.

V.

Königliche Schwedische Abgesandte.

- 25) JOHANNES OXENSTIERNA, Axellii Filius, Comes in Södremöre &c. Liber Baro in Kymehto &c. Dominus in Fyholm, Hornungsholm & Tulgarn &c. Sacræ Regiæ Majestatis Regnorumque Sueciæ Senator, Cancellariæ Consiliarius, atque in Germania ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentiaris Primarius*.
- 26) JOHANNES ADLER SALVIUS, Sacræ Regiæ Majestatis Sueciæ Consiliarius Intimus, Cancellarius Aulicus, Hæreditarius in Adlersburg, Alatriney, Offwerby, Tulingen &c. dictæ Majestatis ad Tractatus Pacis Universalis Osnabrugæ *Legatus Plenipotentiaris*.
- 27) ALEXANDER ERSKEIN, Sacræ Regiæ Majestatis Sueciæ a Consiliis Secretioribus Aulicis & Bellicis, nec non Dicasterii Provincialis in Citeriori Pomerania Præses, Hæreditarius in Lüdershagen & Vorland, pro tempore Militiæ Sueciæ ad Tractatus Pacis Universalis *Plenipotentiaris*.
- 28) MATTHIAS BIOERENKLAU, Hæreditarius in Elmahoff &c. Sacræ Regiæ Majestati Sueciæ a Secretis, & ad Tractatum Pacis Monasteriensis *Residens*.
- 29) SCHERINGUS ROSENHANE, Hæreditarius Torpæ & Engelholmæ, Gubernator Ostrogothiæ, Sacræ Regiæ Majestatis Sueciæ ad Tractatum Pacis Monasteriensis *Residens*.

VI.

Königliche Portugiesische Abgesandte.

- 30) FRANCISCUS de ANDRADA LEITAO, Regis Portugalliæ Sacri Consistorii Consiliarius, Senator Aulicus, Equestris Ordinis Domini nostri Jesu Christi Miles Crucifer. Ad Regem Angliæ nec non Unitos Fæderati Belgii Ordines Generales Legatus nuper Extraordinarius, nunc ad Generales Pacis Tractatus itidem *Plenipotentiaris Extraordinarius*.
- 31) LOUIS-PIERRE de CASTRO, Conseiller au Conseil Privé du Roy de Portugal, Chanoine de Conimbre, du Conseil de l'Inquisition, de celui de Conscience & celui de la Croisade, *Plenipotentiaire* du Roy de Portugal.

VII.

Churfürstliche Abgesandte.

- 32) FRANCISCUS GUILIELMUS, Dei atque Apostolicæ Sedis Gratia EPISCOPUS OSNABRUGENSIS, MINDENSIS & VERDENSIS, Metropolitanarum, Cathedralium & Insignium Ecclesiarum Colonienfis, Ratisbonenfis, Frisingenfis, Bonnenfis, Oetingenfis, Monacensis respectivè Coadjutor, Præpositus, Archidiaconus & Canonicus Capitularis, S. R. J. Princeps, Comes de Wartemberg & Schaumburg, Dominus in Waldt & Hachenberg &c. Serenissimi Electoris *Colonienfis* ac postea totius *Collegii Electoralis* ad Pacem Universalem *Legatus Primarius*.
- 33) HUGO EVERHARDUS CRATZ, COMES de SCARPPFENSTEIN &c. Ecclesiæ Metropolitanæ Moguntinæ Præpositus &c. Sacræ Cæsareæ Majestati à Consiliis, Serenissimi Electo-

- Electoris *Moguntini* Cubicularius & Consiliarius Intimus, Ejusdemque nomine, ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Primarius*.
- 34) NICOLAUS GEORGIUS de REIGERSBERGER, Eques, Sacrae Caesareae Majestatis Consiliarius Imperialis Aulicus, Eminentissimi Archiepiscopi Principis Electoris *Moguntini* Cancellarius, à Consiliis Secretis, & ad Tractatus Pacis Universalis plena cum potestate *Legatus*.
- 35) Heinrich Brömbser von Rüdelsheim, Freyherr, Churfürstlicher Maynzischer Geheimder Rath und Vice-Dohm zu Maynz, Chur-Maynzischer Gesandter.
- 36) Johann Adam Krebs, der Rechten Doctor, Chur-Maynzischer Hof- Rath, Stadt-Schultheiß, und Weltlicher Richter zu Maynz, Chur-Maynzischer Abgesandter.
- 37) Berthold, Graf zu Königseck, und Rothenfels, Herr zu Aulendorff und Stauffer, Chur-Eöllnischer Abgesandter.
- 38) Dieterich Hermann von Meerfeld, zu Westerwinkel und Hinkelsteig, Chur-Eöllnischer Rath und Münsterischer Canslar, Cammer-Rath und Drost zu Walbeck, Chur-Eöllnischer Abgesandter: votiret auch wegen Berchtolsgadens und Stablo.
- 39) Dieterich Adolph von der Reck, zu Cüel, Dohm-Probst zu Paderborn, Chur-Eöllnischer Abgesandter.
- 40) Peter Buschmann, der Rechten Doctor, Paderbornischer Canslar, Chur-Eöllnischer Abgesandter.
- 41) HUGO FREDERICUS, Dominus in & ab ELTS, Metropolitanarum Ecclesiarum *Moguntinae* & *Trevirensis* respective Canonicus Capitularis & Supremus Chori Episcopus, Archidiaconus Major titulo S. Petri &c. Eminentissimi Electoris *Trevirensis* Consiliarius Intimus, atque ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Primarius*.
- 42) Johann ANETHANUS, J. U. Lic. Chur-Trierischer Geheimder Rath, Canslar und Abgesandter.
- 43) JOHANNES THEODORICUS BRUERIUS, Doctor, Chur-Trierischer Rath, Officialis zu Trier und Gesandter.
- 44) Hermann Adolph Scherer, J. U. Lic. Chur-Trierischer Rath und Abgesandter.
- 45) GEORGIUS CHRISTOPHORUS Baro de HASLANG, Hoogencamer & Giebing, Utriusque *Bavariae* Praefectus Haereditarius, Praeses in Pfaffenhofen, Serenissimi Electoris *Bavariae* Consiliarius Intimus, Cubicularius, Aulæque Ejusdem Marschallus, atque ad Pacem Universalem *Legatus Plenipotentarius*.
- 46) JOANNES ADOLPHUS KREBS, Serenissimi Domini Electoris *Bavariae* &c. Consiliarius Intimus, & ad Pacis Tractatus Monasterii & Osnabrugi *Legatus Plenipotentarius*.
- 47) Johann Ernst, der Rechten Doctor, Churfürstlicher Bayerischer Hof-Rath und Gesandter.
- 48) NICOLAUS Drachter, der Rechten Licent. Fürstlich-Münsterischer Rath und Chur-Bayerischer Gesandter: votiret auch wegen Berchtolsgadens und Stablo.
- 49) JOHANNES ERNESTUS PISTORIUS, in Seufelitz, Serenissimo Electori *Saxoniae* in Supremo Appellationum Dicasterio a Consiliis, Ejusdemque ad Tractatus Pacis Generalis Osnabrugo-Monasteriensis *Legatus Primarius*.
- 50) JOANNES LEUBER, in Helba, ICTus, Sacri Imperialis Palatii Comes, Serenissimi Domini Electoris *Saxoniae* Consiliarius, & ad Tractatus Pacis Universalis Monasterii & Osnabrugi *Legatus Plenipotentarius*.
- 51) JOHANNES, COMES de SAIN & WITTGENSTEIN &c. Dominus in Homburg, Vallendar, Neumagen & Hachberg, Serenissimi Electoris *Brandenburgici* Consiliarius Intimus, Ejusdemque nomine ad Tractatus Pacis Universalis utrobique *Legatus & Plenipotentarius Primarius*.
- 52) Johann Friedrich von Löwen, Freyherr zu Schönsfeld, Schiedlaw, Mesdorf und Schmachtenhagen, Churfürstlich-Brandenburgischer Geheimder Rath, Verweser des Herzogthums Crossen, Hauptmann der Grafschaft Rupin und des Landes Belling, Chur-Brandenburgischer Abgesandter.
- 53) JOHANNES FROMHOLD, J. V. D. Serenissimo ac Potentissimo Domino Electori *Brandenburgico* a Consiliis Intimis, & Judiciis Cameralis Assessor, Ejusdemque ad Tractatus Pacis Universalis cum Plenipotencia *Legatus*.
- 54) MATTHÆUS, Matthai Jcti Senioris e filio Nepos, WESENBECIUS Junior, Serenissimi Electoris *Brandenburgici* Consiliarius Intimus, Ejusdemque ad Pacis Universalis Tractatus in Westphalia *Legatus*.

- 55) PETRUS Freig, J. U. D. Chur-Brandenburgischer Hof-Cammer-Gerichts- und Amts-Rath, auch des geistlichen Consistorii Präsident, Chur-Brandenburgischer Gesandter.
- 56) Johann Portmann, der Rechten Doctor, Churfürstl. Brandenburg. Rath und Gesandter.
- 57) Friederich von Heyden, Churfürstlich-Brandenburgischer Rath und Amtmann zu Lipp, selbiger Chur Abgesandter.
- 58) JOACHIMUS CAMERARIUS, der Königlichen Majestät zu Schweden Hof-Rath, Chur-Pfälzischer Abgesandter.
- 59) Jonas Meisterlin, J. U. D. Chur-Pfälzischer Rath und Gesandter.
- 60) Philip Streuff, von Lauenstein, Chur-Pfälzischer Abgesandter.

Derer Geistlichen und Weltlichen Fürsten und Stände, auch anderer Mediat-Stände Gesandtschafften.

VIII.

Geistlicher Fürsten und Stände Abgesandte.

- 61) CORNELIUS GOBELIUS, Comes Palatinus Cæsareus, Reverendissimi & Celsissimi Episcopi Bambergensis Consiliarius Intimus, nec non Cathedralis Capituli & Præposituræ ibidem respectivè Syndicus & Præfectus, pro tempore nomine S. R. I. Principum *Bambergensis & Fuldenfis* ad Tractatus Pacis Monasterium & Osnabrugam *Legatus Plenipotentarius*.
- 62) ADAMUS ADAMI, Prior in Murhardt, Ordinis S. Benedicti, S. Theologiæ Doctor, Electus Abbas Huisburgensis, Illustrissimi Principis *Corbejenfis & Prælatorum Imperialium*, nec non *Abbatissarum* Principum & Imperialium ad Tractatus Pacis Universalis cum Plenipotencia *Legatus*.
- 63) Jacob Lemming, J. U. Licent. zu Münster, *Corveyischer* Gesandter.
- 64) Georg Köberlein, der Rechten Doctor, *Costanzischer* Rath, Canslar und Abgesandter: vori-
ret auch wegen *Kempten*, und einiger Prælaten.
- 65) Georg Schollardt, Fürstlich-Juldischer Rath, Canslar und Amtmann zu *Steinau an der Aef*, *Juldischer* Gesandter.
- 66) Curdt von Einsiedel, *Magdeburgischer* Geheimder Rath, Hofmeister und Hauptmann zu *Sibigenstein*, *Erzbischöflicher* *Magdeburgischer* Abgesandter.
- 67) Johann Crull, J. U. D. des *Dohm-Capituls* der *Primat-Kirchen* zu *Magdeburg* Syndicus, *Erzbischöflicher* *Magdeburgischer* Abgesandter.
- 68) Dieterich Sieckmann, der Rechten Licent. Fürstlich-Osnabrück-Minden-und *Berdenscher* Rath und respectivè Canslar, Gesandter wegen *Minden* und *Berden*.
- 69) Christoph Bernhard von Galen, *Dohm-Custos* zu *Münster*, *Münster-und Lüttichischer* Abgesandter.
- 70) Adolph Heinrich Dros, *Dohm-Propst* zu *Münster*, *Münster-Hildesheim-und Paderbornischer* Abgesandter.
- 71) Johann von Milschode, *Dohm-Dechant* zu *Osnabrück*, *Osnabrückischer* Abgesandter.
- 72) Johann Bisterköpning, der Rechten Doctor, Fürstlich-Osnabrückischer Rath und Officialis da-
selbst, *Osnabrück-und Regenspurgischer* Gesandter.
- 73) GEORG CHRISTOPH TSERCLAES de TYLLI, *Dohm-Dechant* zu *Berden*, *Regenspurgischer* und *Berdischer* Gesandter.
- 74) N. Teuchenberaer, *Salzburg-und Freisingischer* Abgesandter.
- 75) N. Moxel, der Rechten Doctor, *Salzburg-und Freisingischer* Abgesandter.
- 76) Johann Philip von Borburg, *Würzburgischer* Abgesandter.

a 3

IX.

* In den NEGOCIATIONS SECRETES TOUCHANT LA PAIX DE MUNSTER ET D'OSNABRUG Tom. I. p. 420. wird zwar unter denen *Magdeburgischen* Gesandten, noch ein dritter angeführt mit folgenden Worten: CHRISTIAN WERNER CRAIS, Secrétaire dudit Chapitre & troisième Député dudit Administrateur. Es ist aber dieses ein Fehler, indem CHRISTIAN WERNER, anfänglich nur *Protocollist* bey der *Magdeburgischen* Gesandtschafft war, nachgehends den Titel eines *Trays-Secretaris* überkam, woraus der *Frantzösische* Verfasser dieser Listen, einen besondern Rahmen sich ein-
gebildet, und dem CHRISTIAN WERNER, den Rahmen CRAIS zugeleget hat. Die von gedachtem WERNER mit un-
terschriebene *Protocolla* kommen im XII. und folgenden Büchern dieses Wercks vor.

Weltlicher Fürsten und Stände Abgesandte.

- 77) WOLFFGANGUS CONRADUS a THUMBSHIRN, in Ponix, Celsissimi & Illustrissimi Principis ac Domini, Domini *Friderici Wilhelmi, Saxoniae, Juliae, Cliviae & Montium &c.* Ducis Consiliarius Aulicus, *Aerarii* Provincialis Director & Consistorii Assessor, atque ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius*.
- 78) AUGUSTUS CARPZOV, J. U. D. Celsissimo & Illustrissimo Principi ac Domino, Domino *Friderico Wilhelmo, Duci Saxoniae, Juliae, Cliviae & Montium &c.* in Aula *Altenburgensi* a Consiliis Aulae & Justitiae, Suaque Celsitudinis ad Pacis Universalis Tractatus *Legatus Plenipotentarius*.
- 79) MARTINUS MILAGIUS, des gesamten Fürstlichen Hauses Anhalt Geheimer Rath, Canslar und Gesandter.
- 80) N. Drechter, der Rechten Doctor, Abgesandter von Baden zu Baden und Baden zu Leuchtenberg.
- 81) JOHANNES GEORGIUS a MERCKELBACH, Celsissimi Principis ac Domini, Domini *Friderici Marchionis Badensis & Hochbergensis &c.* Consiliarius & ad Tractatus Pacis Universalis Monasterii & Osnabrugi *Legatus*.
- 82) JOANNES JACOBUS DATT, in Diefenau, Celsissimi Principis ac Domini *Guilbelmi, Marchionis Badensis & Hochbergensis &c.* Consiliarius, Praefectus in Stolhoven, & ad Tractatus Pacis Universalis Monasterii & Osnabrugi *Legatus*.
- 83) JACOBUS LAMPADIUS, Jctus, Celsissimorum Principum, *Friderici & Christiani Ludovici, Ducum Brunovicensium & Lunenburgensium*, ad Comiticia Osnabrugensia & Monasteriensia *Legatus*, Ducis item *Christiani Ludovici* Consiliarius Intimus & Procancellarius.
- 84) HENRICUS LANGENBECK, Serenissimo ac Celsissimo Principi, Domino *Friderico, Brunsvicensium & Lunenburgensium* Duci a Consiliis Intimis, ut & Rerum Cameralium, nec non Judicii Provincialis Assessor, & ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius*.
- 85) CHYSOSTOMUS COELER, U. J. D. Illustrissimi & Celsissimi Principis ac Domini, Domini *Augusti, Ducis Brunovicensium & Lunenburgensium* Consiliarius, & ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius*.
- 86) N. SCHRADER, der Rechten Doctor, Fürstlich-Braunschweig-Wolfenbüttelscher Abgesandter.
- 87) JOHANNES MULLER, Serenissimo Marchioni Brandenburgico-Culmbacensi a Consiliis Intimis, & Camerae Principalis Director, *Circuli Franconici* ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius*.
- 88) ADOLPHUS GUILIELMUS a CROSIEG, Illustrissimae Landgraviae *Hasso-Cassellanae* a Consiliis Interioribus, Ejusdemque ad Tractatus Pacis Universalis Monasterii *Legatus Plenipotentarius*.
- 89) REINHARD SCHEFFER, Illustrissimae Landgraviae *Hasso-Cassellanae* a Consiliis Interioribus, Ejusdemque ad Tractatus Pacis Universalis Monasterii *Legatus Plenipotentarius*.
- 90) JOANNES VULTEJUS, Illustrissimae & Celsissimae *Hassiae Landgraviae* & Regenti a Consiliis Status & Belli Secretioribus, Ejusdem ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius*.
- 91) N. MILDENER, der Rechten Lic. Fürstlicher Hessen-Casselischer Abgesandter.
- 92) JUSTUS Sinselt, genant Schütz, Fürstlich-Landgräflicher Rath, Procancellarius & Professor Primarius bey der Universität zu Marburg, Hessen-Darmstädtischer Abgesandter.
- 93) JOHANNES JACOBUS WOLFFGANGUS a TODENWARTT, Celsissimi Principis & Domini, Domini *Georgii, Landgravii Hassia-Darmstadenfis*, ut & Laudatissima Reipublicae *Ratisbonensis* Consiliarius & ad Tractatus Pacis Generalis *Legatus*.
- 94) Johann Jacob WOLFFIUS, der Rechten Doctor, Fürstlich-Hessen-Darmstädtischer Abgesandter.
- 95) PEREGRINUS CARLENUS, Amerinus, Abbas B. Mariae, Serenissimi Ducis *Geldriae & Juliae, Comititis de Egmond ac Zutphaniae* ad Tractatum Pacis Generalis *Legatus Plenipotentarius*.
- 96) Friederich von Hatten, Canslar, Fürstlich-Hollsteinischer Abgesandter.

- 97) Abraham Keyser, J. U. D. Celsissimi & Illustrissimi Principis ac Domini, Domini Adolphi Friderici, Ducis Megapolitanorum &c. Consiliarius Intimus, & pro tempore ad Comititia Pacificatoria Legatus.
- 98) JOANNES THEODORUS CASPARS, Serenissimo Comiti Palatino Neoburgico, Juliæ, Cliviæ ac Montium Duci &c. a Consiliis, & ad Tractatus Pacis Universalis Legatus.
- 99) GEORGIUS ACHATIUS HEHER, ICTus, Sacri Imperialis Palatii Comes, Illustrissimorum & Celsissimorum Principum ac Dominorum, Domini Guilielmi & Domini Ernesti, Fratrum, Saxonie, Juliæ, Cliviæ & Montium Ducum Consiliarius, & Eorundem ut & Celsissimæ Domus Anhaltinæ ad Tractatus Pacis Universalis Legatus Plenipotentiarius.
- 100) ANDREAS BURCKHARDUS, ICTus, Serenissimo Wurtembergiæ &c. Duci Eberhardo a Consiliis Regiminis Secretioribus, Procancellarius, Feudorum Ducalium Præpositus, & ad Universalis Pacis Tractatus Legatus Plenipotentiarius.
- 101) JOHANNES CONRADUS VARNBUHLER, Serenissimo Principi Würtembergico a Consiliis Regiminis Secretioribus, pro tempore ad Tractatus Pacis Universalis Legatus.

IX.

Gräfliche Abgesandte.

- 102) TOBIAS OELHAFEN à Schöllnbach, Patricius Noricus, diversorum Imperii Statuum Consiliarius, Illustrissimorum Comitum Baronumque Franconicorum, & Reipublicæ Patriæ ad Pacis Tractatus Monasterii, Osnabrugis & Norimbergæ Legatus & Deputatus.
- 103) Johann Hartmuth von Vengeln, Gräflich-Nassau-Saarbrückischer Rath, Hofmeister und Gesandter.
- 104) Johann Adam Schrage, der Rechten Doctor, Gräflich-Nassau-Saarbrückischer Rath und Gesandter.
- 105) ZACHARIAS Stenglin, der Rechten Doctor, der Stadt Franckfurth Syndicus und Deputirter: votivet auch wegen Dettinaen.
- 106) HERMANNUS MYLIUS, Illustrissimi Domini Antonii Guntheri, Comitis in Oldenburg & Delmenhorst, Domini in Jever & Kniphausen &c. Consiliarius, Judex Territorii Kniphusani, & ad Universalis Pacis Tractatus Legatus.
- 107) Johann Schlüter, Gräflich-Hollstein-Schaumburgischer Abgesandter.
- 108) Johann von Leirelring, J. U. D. der Stadt Augspurg Deputirter: votivet auch wegen der Schwäbischen Grafen.
- 109) Johann Geißel, der Rechten Doctor, Wetterauischer Grafen Abgesandter.
- 110) Jobst Heinrich Heidtfeld, der Rechten Licent. Gräflich-Wetterauischer Abgesandter.
- 111) N. Schweizer, der Rechten Doctor, Gräflicher Wittgensteinischer Geheimder Rath und Gesandter: votivet auch wegen Ortenburg.

XI.

Reichs-Städtische Abgesandte.

- 112) Quasparischer Gesandter, vid. unter den Gräflichen Num. 108.
- 113) GERHARDUS COCH, J. U. D. Sacri Cæsarei Palatii Comes, Reipublicæ Bremensis Senator, ad Tractatus Pacis Universalis Legatus.
- 114) LIBORIUS von Lüne, Rath-Berwandter der Stadt Bremen und Deputirter.
- 115) JOHANN BALTHASAR SCHNEIDER, Colmariensis Reipublicæ Patriæ Syndicus, Oppidi Sanctæ Crucis Præfectus, & Decem Liberrarum Civitatum Imperialium in Alsatia, ad Pacis Tractatus Monasteriensis, Osnabrugensis & Norimbergensises Legatus.
- 116) VALENTINUS HEIDER, J. U. D. Liberrarum Imperii Civitatum Eslingæ, Reutlingæ, Nordlingæ, Hale Suevorum, Heilbronnæ, Lindaviæ ad Lacum Acronium, Campoduni & Weiffenburgi in Noricis, ad Tractatus Pacis Generalis Legatus.
- 117) GEORGIUS WAGNERUS, Imperialis Eslingæ Quinque-Vir ac Quæstor Supremus, Eiusdem aliarumque Imperialium Civitatum ad Universalis Pacis Tractatus Legatus.
- 118) Franckfurthischer Gesandter, vid. unter den Gräflichen, N. 105.

119) Jo

- 119) Johann Christoph Meurer, der Rechten Doctor, der Stadt Hamburg Syndicus und Deputirter.
 120) DAVID GLOXIN, Doctor, Reipublicæ *Lubecensis* Syndicus, Ejusdemque ut & *Civitatum Hanseaticarum* ad Tractatus Pacis Legatus.
 121) Christoph Schörer, der Rechten Doctor, der Stadt Memmingen Deputatus.
 122) Nürnbergischer Gesandter, vid. Gräfliche, N. 102.
 123) JODOCUS CHRISTOPHORUS Kref, Nürnbergischer Deputirter.
 124) MARCUS OTTO, U. J. D. & Reipublicæ *Argentinenfis*, aliorumque Statuum Imperii Consiliarius, & ad Tractatus Pacis Generalis Legatus.
 125) SEBASTIANUS OTTO, der Rechten Doctor, der Stadt Ulm Syndicus und Deputirter.

XII.

Reichs-Ritterschafftliche Abgesandte.

- 126) Wolfgang von Gemmingen, des Heiligen Römischen Reichs Unmittelbahrer Ritterschafft in Francken, Schwaben und am Rhein-Ström, wie auch in Unter-Elßaß und zugehörigen Orten Abgesandter.
 127) Johann von Gießen, Reichs-Ritterschafftlicher Abgesandter; führt auch das Deutsch-Meisterliche *Votum*. (Siehe oben unter den Kayserlichen und Erz-Herzoglich-Oesterreichischen Abgesandten N. 10.)

XIII.

Mediat-Ständische Abgesandte.

- 128) Georg Kumpshoff, Secretarius, Dortmundischer Deputirter.
 129) OTTO GERICKE, Patricius & Reipublicæ *Magdeburgensis* Consul, Ejusdemque ad Universalis Pacis Tractatus Monasterii & Osnabrugi Legatus.
 130) JOHANNES TIMMERSCHIEDT, J. U. L. Conclusæ & Publicatæ Pacis tempore Consul Civitatis *Monasteriensis*.
 131) HENRICUS HERDINGH, Hæreditarius in Hiltorff, Civitatis *Monasteriensis* tempore Tractatum, Conclusæ & Publicatæ Pacis Proconsul.
 132) GERHARDUS SCHEPELER, J. U. D. Conclusæ Pacis & Tractatum tempore Proconsul Civitatis *Osnabrugensis*, Ejusdemque pro tempore Monasterium Deputatus.
 133) MARCUS von Eickstädt, der Pommerschen Stände Deputirter.
 134) Friedrich Runge, der Rechten Doctor, der Pommerschen Stände Deputatus.
 135) N. Schwarz, J. U. D. der Stadt Stralsund Deputirter.
 136) Joachim Braun, der Stadt Stralsund Deputirter.

XIV.

Der General-Staaten Abgesandte.

- 137) HADRIANUS PAUW, Eques Ordinis S. Michaelis, Dominus de Heemstede, Hogersmilde &c. Primus Præfident Consiliarius in Curia Domaniorum & Rationum Hollandiæ Westfrisiæque, ac ejusdem Provinciæ nomine, in Consessu Excellorum & Præpotentum Dominorum Ordinum Generalium Fœderati Belgii Delegatus, & per Germaniam Legatus Extraordinarius, nec non ad Universalis Pacis Tractatus Monasterii institutos *Plenipotentarius*.
 138) JOANNES de KNUYT, Eques Ordinis S. Michaelis, Dominus de Veteri Novoque Volmaer, Primus & Repræsentans Nobiles in Ordinibus & Concilio Comitatus Zelandiæ, ac ejusdem Provinciæ in Consessu Dominorum Ordinum Generalium Fœderati Belgii Delegatus, Serenissimi Principis Auriaci Consiliarius, dictorumque Ordinum Generalium in Supremo Rei Maritimæ Concilio Deputatus Ordinarius, Eorundemque Legatus per Germaniam Extraordinarius, & ad Universalis Pacis Tractatus Monasterii institutos *Plenipotentarius*.
 139) JOHANNES a MATENESSE, Dominus in Matenesse, Riuiere, Opmeer, Souteveen &c. Deputatus in Concilio Dominorum Ordinum Generalium Assessor, ex parte Ordinis Equestris

- stris & Nobilium Hollandiæ & Westfrisiæ, Magnus Curator Aggerum Schielandiæ, dictarumque Provinciarum nomine ad Tractatus Pacis *Legatus Plenipotentarius*.
- 140) FRANCISCUS a DONIA, Dominus Hinnemæ in Hielsum, Ordinum Generalium Deputatus nomine Frisiorum, Extraordinarius Legatus & *Plenipotentarius* ad Pacis Generalis Tractatus Monasterium missus.
- 141) GODARDUS de REEDE, Dominus de Nederhorst, Vredelant, Kortehouff, Horstwaert, Overmeer &c. Equestris Ordinis Provinciæ Ultrajectinæ Præses, ejusdem nomine in Confessu Præcessorum & Præpotentum Dominorum Ordinum Generalium Unitarum Provinciarum Belgii Delegatus, ac eorum per Germaniam Legatus Extraordinarius, & ad Universalis Pacis Tractatus Monasterii institutos *Plenipotentarius*.
- 142) GUILIELMUS RIPPERDA, Dominus Hengelonis, Boxbergæ, Boculonis & Ryssenborgii, ex parte Nobilium & Domini Transfulanæ Deputatus ad Concilium Ordinum Generalium, ejusdemque ditionis nomine ad Pacem Universalem *Legatus Plenipotentarius* Monasterii.
- 143) ADRIANUS CLANT a STEDUM, Dominus Nittersumi &c. Illustrissimæ & Præpotentis Fæderatorum Belgarum Reipublicæ, nomine Provinciæ, Civitatis Groninganae & Ommelandiæ, ad Tractatus Pacis Universalis Monasterii, *Legatus Plenipotentarius*.
- 144) BARTHOLDUS a GENT, Dominus in Lænen & Meynerswyc, Præfectus & Curator Aggerum Bommeliæ, ut & cognominis nec non Tilanæ insulæ & Jurisdictionis in Concilio Ordinum Generalium ex parte Ordinis Equestris Provinciæ Geldriæ deputatus Legatus Extraordinarius, & *Plenipotentarius* ad Pacem Universalem Monasterii.

XV.

Zusländischer Fürsten Abgesandte.

- 145) ATHANASIVS RODULPHIUS, Patricius Florentinus, pro Serenissimo Magno *Hetruriae* Duce ad Pacis Universalis Tractatus, *Legatus*.
- 146) CLAUDIUS de CHABOT, Marchio S. Mauritii, Eques Torquatus Ordinis Divæ Mariæ Annuntiatae, Rei Tormentariæ Serenissimi *Sabaudie* Ducis Generalis in Omnibus Ejus Exercitibus, & ad Tractatus Pacis Universalis, Ejusdem Regiæ Celsitudinis *Legatus Plenipotentarius*.
- 147) HIERONYMUS SANNAZARIUS, Comes Glarolarum, Senator & Consiliarius Status Montisferrati & pro Serenissimo Domino, Domino Duce *Mantuae* ad Tractatus Pacis Universalis *Delegatus*.
- 148) FRANCISCUS NERLIUS, COMES VALDERII &c. Summi Mantuæ Magistratus Præses, Ducis Mariæ Viduæ Regenti a Consiliis Interioribus, Serenissimi Ducis *Mantuani* ad Tractatus Pacis Universalis *Legatus Plenipotentarius*.

Nota.

Allbiweil die Crone Dännemarck anfänglich die MEDIATION zwischen Ibro Königlich-Kayserlichen Majestät und der Crone Schweden, geführt, von solcher aber in kurzer Zeit, wegen des mit Schweden eingetragenen Krieges, wieder abgekommen: gleichwohl vier Königlich Dänische Gesandten, einige Monate lang, zu Osnabrück sich aufgehalten haben; So ist nöthig, auch derselben allhier mit zu gedenken:

Königliche Dänische Gesandten, als Mediatoren zu Osnabrück.

- 149) Jobst Høge, Königlich Dänischer Reichs-Canslar und Abgesandter.
- 150) Gerhard Erabbe, Königlich Dänischer Reichs-Rath, und Abgesandter.
- 151) Christoph von der Lippe, Abgesandter.
- 152) D. N. Rangermann, Abgesandter.

Nota.

Zu denen oben sub N. II. angeführten Kayserlichen und Erz-Hertzoglich-Oesterreichischen Gesandten gehört auch folgender, welcher erst, nach gefertigter Liste, beobachtet worden:

- 153) Leonhard Richtersberger, der Rechten Doctor, Erz-Hertzoglich-Nieder-Oesterreichischer Regiments-Rath, Gesandter auf dem Reichs-Deputations-Tage zu Franckfurth, und nachhero auf dem Universal-Friedens-Congress zu Münster und Osnabrück.

Num. II.

Nomina Dominorum Legatorum ad Tractatus Pacis Westphalicæ deputatorum;
wie solche auf denen auf dem Rath-Hause der Stadt Osnabrück befindlichen Por-
traits geschrieben, cum omnibus interpunctis fideliter &
accuratissime excepta.

Fabius Chifius, Nuncius Apostolicus.

..Maximilianus Comes de Trautmanstorff.

Keyserl. Maeyst. Legat.

Graf von Lamberg. Keyserl. Maj. plenip.

..Graff von Nassaw. Keyf. Maj. plenipo.

..Isacus Vollmarius Desferdise Abgesanten
wegen Kay. Majst.

..Herr. Cran. Keyf. May: Abgesan :.

Gaspar de Braccamont comes de pineranda

Königl. Hispaniser Legat.

..Herzog. von. Longeville. Kon. Französ.

plenepo :.

..Conte. Davaux. Kon. Franz. plenepo :.

Johan Oxenstirn Königl. Schwedischer
Legat.

Johannes Adeller Salvius Königl.

Suedischer Legat.

Schering. Rosenhaen Königlichem Schwe-
dischen Abgesanten.

Matthias von Biörenkla Kön. Sued: Resident.

Niclas Georg Raigersberger Churfürst zu
Mainz Abgesanter.

Johann Leuber auf Helba JC:rus Imper:lis

palat: comes, Consiliar: Elect: Sax: & ad
tractat: pacis legatus, anno chri 1648.

..Hen Pistorius Chur Sachse. plenipo :.

..Johan Graff zu Sayn und Wittgenstain.

Churf: Brandenb: Abgesanter.

Mattheus von. Weesenbeck Churfürstliche Bran-
denburg; Abgesan

..Johan. Fromholt. V. J. D. Curfürstl. Branden-
burg Abgesa.

..Henricus. Langerbeck. Fürstl. Braunschw.

Lunebur :. gischer. Abgesandter.

..Chrysofotomus. Cöler. J. V. D. Fürstl. Braunschw.

:Wolffenbittel. Abgesanter.

Jacobus Lampadius Braunschweig: Calenberg:

Abgesanter.

..Georg. Achatius Hehr. J. V. D. Fürstl:

Sachsen-Weymarischer: Abgesanter.

..Wolfgangus. Conradu a THVMBSHIRN Fürstl.

Sachsen-Altenburg. Abgesanter.

..: Augustus. Carpzovius Fürstl. Sachsen Altenburg:

Abgesanter :.

H. Johann Conrad Vahrenbühler V. J. D. Fürstl.

Württemberg. Abgesan

..Abraham. Keyfer Fürstl. Mecklenbu. Abgesa:

Hans

Hans Georg Merckelbach Jr. Fürst. G. zu
Baden Turlach Abgesa

Reinhardt Schäffer Fürstl. Cassel'scher Ab
gesanter.

Jodocus Christophorus. Kref. a. Kref:
senften, Nürnbergischer Abgesanter.

Johannes. Jacobus. Wolff. a. Podenwart,
Regensburgerischer. Abgesanter:

David Gloccinus. J. U. D. Lübeck'scher
Abgesanter:

Marcus. Otto. J. V. D. Strassburgerischer Abgesanter.

Johan Meurer. V. J. D. der Reich Stat Hamburg
Abgesant.

Balthasar Schneider. J. U. D. der Reich Stat Collmar
Abgesanter.

Gerhardus. Koch. J. U. D. Bremischer Abgesanter :-

Valentin. Heider. J. U. D. Lindawischer
Abgesanter.

Num. III.

Lebens-Beschreibung des Schwedischen Abgesandten, JOHANN ADLER SALVII, und sei-
ner Ehe-Confortin, wie solche, von einem seiner Secretarien, nach dessen Tod abgefaßt worden:

In Stregnessi Sudermannia (quæ Sueciae est Provincia, inter Uplandiam, Nericiam & Ostrogothiam sita) agro, humili & obscuro satis, imo exili & infimo loco natus, rusticanae quippe originis; tenui in re duriter educatus; literis tamen in Schola Stregnessi, primarii illius regionis & Episcopalis oppidi, utcumque discentibus admotus; sustentando passim ad aedes stipem ostiatim petere habuit necesse. Adolescens Stockholmiae locupletis cujusdam civis & aurificis Germani, *Laurentii Hartmanns*, cognomini filio unico instituendo adhibitus est: cum quo dein suscepta trans mare peregrinatione Germaniam & Galliam adiit, lustravit, peragravit; illius celebriores plerasque Academias invisit & incoluit; Medicæ artis studia primum sectatus, postea ad Jus etiam Civile pernoſcendum aggressus, in quo Doctoris titulum appetiit obtinuitque: cum antea quoque Magister fuisset creatus. In Sueciam redux; quæ oppido quam paucos eo tempore adhuc habebat vera, sive transmarina scientia & doctrina tinctos indigenas ac populares; facile promeruit, ut & ab hera, domestico usu ac consuetudine dudum sibi devincta, in locum defuncti interea viri novus allegeretur maritus, & in Aula supremi Dicaſterii crearetur Assessor; paulo post epistolae conscribendi secretiores, sive Secretarii Status munus ei assignaretur. Quo præditus officio Regem in Borussia belligerantem, post quoque in Germaniam bellum transferentem, aliquamdiu est affectatus: donec procurandis in Saxonia & Westphalia Regis negotiis, Hamburgi constitueretur titulo primum Agentis in rebus, ac Consiliarii Secretioris, dein Prolegati, denique discedente e Germania Cancellario Regni, *Axelio Oxenstierna*, in universam Germaniam Legati; in Nobilium quoque ordinem tum alleſtus, novo *Adler* cognomine, duarum aquilarum insigni, & Cancellarii Aulici dignitate decoratus. Ex quo tempore maximis quibusque in Germania negotiis, ac Pacificationi Osna-brugensi præfuit, eamque pene solus, certe præcipue, magno cum Gentis suæ honore & emolumento, feliciter confectam dedit: aggregatus propterea numero Senatorum Regni & Secretioris Collegii Cancellariæ Consiliariorum, atque opimis in Bremenſi diceceſi ac Pomerania prædiis donatus. In Sueciam dein evocato Liberi Baronis, quanquam invito & reluctanti, dignitas collata: insignia adjectione caducei & ferti aucta: & ad Pacis cum Polonis pangendæ Tractatus Lubecæ institutos Legatio una cum aliis demandata fuit, quam & princeps suorum eo in ordine obivit. Sed quod res exitum eo tempore non habuisset, in annum sequentem dilata, revocatus ille in patriam denuo, cum paulo post ad idem Pacis procurandum Negotium iterum eo ablegandus foret, & jam in procinctu staret ad ingrediendum iter, interveniente febris oppreſſus, & paucorum spatium dierum de medio sublatus fuit Stockholmia hora XI. antemeridiana, IX. Kalend. Sept. A. Æ. C. MDCLII. ætatis LXIII.

Vir fuit magni & acuti ingenii; peracris & elegantis iudicii; expromptæ memoriæ; industriæ in rebus gerendis ac dexteritatis singularis; multi laboris; rerum civilium, præsertim Germanicarum, peritissimus usu; administrandi, & ad consilia perquam prudens: exquisita variarum plerarumque rerum, perrara tali fortis conditioni, præditus doctrina: elegantia & accuratationis ubique studiosissimus; in scribendo, loquendo, agendo cautus valde ac circumspicatus; humanus, gravis, comis, modestus. Bonus suæ Reipublicæ civis, ac fidus utilissimusque Minister; nisi quod pecuniarium pro publica salute damnum ægerrime omnium subiret: Canonicorum in Germania, & censibus Ecclesiasticis gaudentium acer inimicus: de cætero suspicax valde; tectus ad domesticos; parumque æquus & humanus erga eosdem; ingratus, tenax, illiberalis plane ac sordidus: & utut nonnunquam male sibi multorum consciæ facinorum, ideoque tristis, inquietæ, æstuantis & anxie plerumque mentis st mulis agitatus, pulchre resipiscere, moresque in melius dehinc mutare, seu emendare omnino velle videretur: ejus tamen propositi, quoerat mobili, ambiguo, instabili animo, minime tenax, & mōx ad ingenium semper rediens: sinister & inconstans fidei; ἀσεργός, sive nullius affectus & commiserationis erga egenos, miseros & afflictos; adeoque parum memor pristinae suæ ac paupertinae fortis: incontinens iræ, affectuum & cupiditatum; ut qui cum Stoicis, dissimillimo licet sensu, summum hujus vitæ bonum haud dubitanter reputaret τὸ ζῆν κατὰ φύσιν (ἀκολούθη φύσεως, συμφόνας καὶ ὁμολογημένως τῇ φύσει) secundum naturam vivere sive convenienter naturæ: congenitæ propriæ scilicet, & qualicunq; sive animi sive corporis: perraro animo visus tranquillo; sed impetuoso plerumque semper, mæsto ac turbido, ipsas etiam inter epulas: publice quam mentis, affectionumque potens, tam impotens privatim: fortunæ suæ ac dignitatis, quam fortunatam & luculentam habuit, & dummodo voluisset, amplificare etiam potuisset, nec capax, nec retinens satis: unde dum sive diffidentia, sive μικροψυχία & timiditate, sive mediocritatis studio & amore, submissus se in omni vitæ parte gerit: clientem neminem adoptat, aut fovet: nec cuiquam pro ea, qua pollebat, auctoritate, facultate, potestate, benefacit, aut ulla minima in re opitulatur; nulli fere graviori negotio, nisi vocatus & adactus, se immiscet; famam & honores nec affectat, nec delatos magni æstimat: sed intra pelliculam suam sollicitè sese continens, eo pacto parium aut inferiorum invidiam & obreccationem (quibus superior esse omnino potuerat) placare & effugere penitus studet: omnium æque incidit in contemptum: nec verum ei quisquam, nullis quem beneficiis merebatur, præstitit amorem: femellarum etiam, insuavis conjugii sui tædio, amoribus obnoxius valde ac deditus fuit: unde contracta in valetudine ac lue, debilitatoque & corrupto, alias valido & firmo satis corporis habitu, extinctus perit: vitæque cum fremitu (ut erat semper, in morbis maxime, morosus & turbidus animi) fugit indignata sub umbras: ni forsân credere audacter potius, ac sperare in vanum cum vulgo lubeat, quam, de vita desperans, arcessito Pastori Confessario ex more solemniter ac luculenter professus est pœnitentiam, veram, salutarem, adeoque ex fide & à Spiritu S. fuisse profectam: ac proinde in cuiuscunq; situm esse arbitrio & potestate, ad Deum per contritionem & fidem convertere se, ac remissionem impetrare peccatorum, quoties ac quancunq; hoc ei efficere libuerit scilicet.

Obiit nulla ex se, iusta nimirum ac legitima, relicta prole: omnibus vero bonis, multa, lauta & magnifica supellectile, instructa Bibliotheca, variis & egregiis literarum & scriptorum monumentis, latifundiis plurimis, amœnissimis ac ditissimis: quorum pleraque ipse nec fuerat ingressus, nec inspexerat, aut inhabitârat unquam: denique immensis (quas turbatis Germaniæ rebus, facili quæstu, & quibuscunq; artibus conquieserat & recondiderat: quasque interibi possederat solum, uti vero partis & compositis nec scivit, nec voluit, nec potuit; & quicquid omnibus abstulit, sibi ipsi negavit, opes quidem opulenti habens, animum vero egentis; dives hæredibus, sibi pauper) opibus & pecuniis, quanquam omnino præter opinionem ac voluntatem, delatis & relictis superstiti vetulæ conjugii, testamento novissimo scriptæ hæredi, & per consequens ita ejus ex prioris matrimonii filio filiabusque, nepotibus tribus ac neptibus quatuor, propriivignis suis, harumque adeo maritis, hominibus non magni pretii, ac indignis plerisque omnibus & tanti viri affinitate, & tantarum rerum successione: eximiis enim, ut potuerat, eas elocare viris, miro & callidissimo consilio sive noluit, sive insuper habuit ac neglexit.

Cæterum Clementissima Regina hanc tam bene de se, deque Regno in vita merito, merito merito retulit gratiam, ut retentis bona fide, expensarum nomine quos ei debebat, centies quadra-

quadragies sexies mille thaleris; adhæc statim post obitum viri mutuo petitis, & precibus suis a vidua facile extortis denuo quinquaginta thalerorum millibus, brevi dehinc scilicet ad Kalendas Græcas restituendis: præterea optimo ac plenissimo allodii jure antehac ob merita ei collatis, nunc mortuo sine liberis Vafallo, ex præscripto quasi, more, nexuque Feudali, vindictatis sibi prædiis quæstuosissimis, in partem qualitercunque ab intestato venerit optimæ hæreditatis: felix sane & beatus hoc uno nomine, dignusque maxime tali adepta præter omnem spem ac votum dignissima hærede & successore.

Porro mortem talis & tanti viri nemini ferme salvere eum cupienti, aut exoptanti salvum, gemitum ac dolorem vel levissimum (nisi forte Regina, Consiliario fido & grato Ministro orbatæ, quippe tantæ erga patriam pietatis, fidelitatis erga rempublicam, ut pro dignitate & commodis ejus certis, summis atque exitiabilibus animam promptius quam caput offerre, objectare, & committere periculis crebro ac passim haud dubitavit;) lacrymulam vix ulli ullam; solam si excipias aniculum viduam, cæterorum enim per hanc hæredum fletus sub persona risus fuit vere: gaudium & lætitiâ multis, imo indignationem plerisque expressisse: adeoque apud ipsos populares exiguam dehinc nominis ejus, imo nullam, si non malam, præterquam rerum pro patria utiliter gestarum nomine, superesse ac fore famam: quanquam incredibile dictu & fere inauditum sit, ac videri queat, verius tamen & certius est, quam ut temere negari possit.

Ut autem quod hac in parte deerat, alia qualicunque ratione commode suppleret, memoriæque hominis saltem apud posteros aliquo modo consuleret: simul ut honorem ita Deo & Ecclesiæ singularem ex more & opinione vulgari perhiberet: magnificis exequiis Kalend. Nov. tumultato in majore ac primario urbis templo marmoreum monumentum (quod jam vivus ipse, providus nempe ac metuens futuri, cœmerat: pauperes autem utrique non tanti unquam visi, ut in eos vel obulum erogare & absumere operæ pretium foret) ponendum, atque insigne huic elogium insculpendum curavit superstes mœstissima & cara scilicet triginta annorum conjux, nunc hæres Domina MARGARETA: majori eadem opere ac luculentiori specimine: ara nempe pretiosissima memoriæ, honori, gloriæ & æternitati defuncti in eadem sacra æde, ut destinarat, erigenda & consecranda: ne singularem scilicet in Deum & Ecclesiam, nec non desideratissimum maritum pietatem, amorem, ac reverentiam suam vulgo largiter declararet ostentaretque, liberorum & generorum caute & mature intercessit ac prohibuit parcimonia, religio, prudentia vana prorsus hæc talia idque haud stulte, existimantium, & temere ita in usum nec necessarium, nec proficuum, patrimonium absumi imminuque suum vehementer indignantium.

D. MARGARETA SALVII.

Annosa isthæc anus, quam dotem propter luculentam sexagenariam triginta ipse annos natus duxit uxorem, caduca & vana spe fretus, mortæ quam primum, saltem prius, sublatum iri; cujusque triste & ingratum thalami consortium in maxima infelicitatis suæ parte semper posuit, meritoque habuit reponendum: * insigni juvenibus cunctis dato exemplo, ne hac in re imitari eum, eandemque sibi suo jumento arcessere totius vitæ calamitatem, stulta opum cupiditate ducti & occæcati, cupiant unquam studeantque; verum cane pejus & angue dispar ejusmodi & naturæ adversum fugiant tori ac vitæ omnis contubernium. Ista, inquam, vetu-

b 3

la (id

* SALVIUS hat hierinnen einerley Schicksal mit dem berühmten LAMBECIO gehabt, welcher sich, aus gleichmäßiger Absicht auf Reichthum, mit einer begüterten Frauen, Namens Anna von Ehmersen, Anno 1662. in Hamburg verheyrathet hat: die aber ein altes, geiziges und noch darbey so böses Weib war, daß die ehliche Freundschaft kaum 14. Tage unter ihnen dauerte, da der ehliche LAMBECIUS, um sich aus diesem Fegfeuer zu retten, unvermuthet davon gieng, und Hamburg darüber diesen trefflichen Mann verlor. Dem alten Weib aber war ihre Seele dergestalt in den Leib gefest, daß sie noch ganzer 10. Jahr, nach LAMBECII Tod, der sich den 3. April. 1680. begeben, darinnen gesteket, und erst Anno 1690. durch den Tod davon getrennet worden ist. Vid. JO. MOLLERI *Isagoge ad Histor. Cimbr. P. III. p. 538. ubi*: Ad hæc adversa, postquam tedium Conjugii inauspicato Anno 1662. cum *Vetula divite, sed parca atque avorta* (1690. Hamburgi defuncta) contracti, accessit, haud difficulter a CHRISTINA, Suecorum Regina, Hamburgum delata, persuaderi sibi est passus, ut duabus post nuptias, hebdomadibus vix elapsis, Patriam & uxorem d. 14. April. 1662. desereret ac Vindobonam commigraret &c. add. BAYLE *Diçion. Crit. Art. LAMBECIUS T. II. p. 1643. Leben des gelehrten LAMBECII edit. Hamburg. Anno 1724. 8vo bey Theod. Chr. Felginern*. Und eben so ist es mit des SALVII Frau Gemahlin auch ergangen, deren beinernes Gerippe noch im 94. Jahr ihres Alters, nach dem gegenwärtigen Bericht, in der Haut gehänget, und sie den SALVIUM, aller menschlichen Vermuthung zuwider, überlebt haben sollte.

la (id quod silentio transire hic minime decet) mulier est semperque fuit immanis & portentosa avaritiæ ac tenacitatis; imo vera avaritiæ idea; rarissimis & nobilissimis ejus notæ hominum ex omni memoria ætatum exemplis jure meritoque accensenda, quam, extreme alias ingrati sibi & invisam, hoc solo nomine multum diligere solebat; & in quam solam illiberalitatis, sordium, iniquitatis culpam atque infamiam a se remotam derivare callide satagebat; ideoque a convictu aut confortio suo exclusam, imperio & administratione œconomica nunquam volebat esse destitutam, iisdem plane præditus ac gaudens moribus maritus.

Hæc nonagesimum tertium ætatis annum nunc supergressa in effæto, emaciato, & vix ossibus hærente corpufculo avidum adhuc spiritum pertinaciter trahit; vere inutile terræ pondus, ac Deo hominibusque pariter invisum animal, quæ semper, quoad vixit, credit ingens pauperiem vitium, & cavit nihil acrius; quo vero plus habuit, paupertatem magis, & ad usque supremum tempus, ne se penuria victus opprimeret, metuit: quærens semper, at quæsitis uti nescia; inventis misera abstinens, & tanquam sacrum contingere metuens, aut pictis veluti gaudens tabellis, nummos aurumque recondens & custodiens avidis partim heredibus, ut olim quod absument habeant; partim ne sibi desit: omnia vero cui in tam instructa inopia defunt tam quæ habet, quam quæ non habet. In qua Mors jura sua videtur oblita, nec Orcus eam, satellesve Orci, nec Proserpina, aut Pluto concupiscere. Quanquam ei quid aliud gravioris mali potius optes, nisi ut porro ita extento diu vivat ævo; miseriamque, cujus causa est ipsa sibi, vivendo progoet: amittendi ac paupertatis metu, & sollicita ne quid de summa & constructo acervo deminuat, animi curâ partis opibus incubans; pauperrimis semper sese comparans; cibus non nisi vilissimis & rancidis vescens, suumque defraudans genium, ac sicco concoquens ore famem; Pecuniæ non domina, sed possessrix solum, imo serva, magnas inter opes inops, & sitibunda in medio Oceani gurgite; in nullum bona; in se pessima: certe, nisi cum morietur, nihil recte faciet.

Id quod ubi fecerit; quæ jam perceptum habet solatium suum: quæ thesauros sibi reposuit in terra, atque illic cor, mentemque habuit; in cælo non item: quæ Mammoni domino servivit, adhæsitque; non Deo: nec in eo, aut bonis operibus fuit dives: quæ audivit quidem verbum; sed quod sollicitudo seculi hujus, & fallacia divitiarum suffocavit, ut fructus fuerit expers: quæ pauperum nemini benefecit: talis, inquam, expectandam sibi novissimo illo die supremi judicis sententiam habebit, quæ jam consignata est, legiturque *Matth. c. XXV. §. 41. & seqq. I. ad Cor. VI, 10. ad Eph. V, 5. ad Coloss. III, 5. ad Gal. V, 20. 21. Apocal. XXI, 8. XXII, 15.* pœnamque apud inferos non Tantali illam; qui mediis in undis merito tenus stans, & sitiens esuriensque invida ac fugientia a labris & ore inhians captare flumina & poma, sive omni-varia fructuum pulcherrimorum dulcissimorumque genera capiti impendentia mordicus appetere dicitur frustra: vel ut alii prodidère, ingentis capiti semper impendentis in aëre saxi horrens & extimescens casum, perpetua afficitur ac contabescit formidine & tristitia, quale supplicium utrumque jam in vita hac vere pertulit ac sustinuit diu; seque ipsa undiquaque confixit doloribus & cruciatibus multis. Sed graviolem longe, expressam & descriptam qualitercunque *Matth. XIII, 50. XXV, 46. Luc. XVI, 24. Apocal. XX, 10. XIV, 10. 11. Marc. IX, 43. 44.*

H. I. M. qui minister paullo ante homini, & ab epistolis, domesticus utrique per annum baud exiguo meo detrimento & infortunio sui, allato mortis ejus nuntio, animi dolore & impetu impulsus hæc protinus arrepto calamo, ex fide vere scribebam literisque consignabam Hamburgi M. VIIbri A. clō cl c LII.

EPIGRAPHIUM EIDEM SALVIO, Salva uxore annosâ anu, & re domi ampla, non amplius salvo, a me salva fide ac reverentia scriptum.

SALVIUS HIC SITUS EST, CUJUS OPE CONSILIIQUE
RES STETIT INPRIMIS PERPULCRE SUECICA SALVA.
HUNC VENERIS FURTIVÆ, ET HABENDI SÆVA LIBIDO,
ATQUE MALÆ SORDES, HAUD PASSA DIUTIUS ESSE

SALVUM

SALVUM. RES ILLI PERLAUTA, PECUNIA PLENA,
 GRATIA MAGNA FUIT, NEC NON DIGNATIO SALVA:
 FAMA, FIDES, PUDOR, INTEGRITAS, CANDOR, PIETASQUE
 NON ÆQUE. TALI PACTO SALVATUS AT IPSE
 NUM FUERIT, SALVUM HAUD UNQUAM QUI FECERIT ULLUM:
 EJUS JUDICIUM REI SALVUM ESTO CUIVIS.

Non defunt, qui nefarium quoque ἀθεότητος crimen inferre & impingere Viro haud dubitent: quo sane eum vacasse, serioque fuisse externi DEI cultus sic satis studiosum, sancte possum testari; quanquam, ut erat literarum, artium, doctrinarum omnium, Sectarum & dogmatum omnivariarum exquirendorum curiosissimus, animo vero, sive ob ingenii imbecillitatem, inconstantiam, incredulitatem, sive propter difficultatem tot tantarumque rerum, ad quas cognoscendas tardius ipse αὐτοδιδάκτος accesserat, & quarum omnium, solidam certamve habere & assequi notitiam, vix homini, certe rarissime paucissimisque datur, ancipiti, vacillanti, dubioso, & incertus; circa multa, etiam graviora nonnulla, fidei ac religionis dogmata valde illum hæsitasse, neque πληροφορίαν, sive firmam ac certam veritatis fiduciam habuisse, inficias ire nec velim, nec possim.

IV.

BIBLIOTHECA GALLO-SUECICA, sive Syllabus, OPERUM SELECTORUM, quibus GALLORUM SUECORUMQUE, hac tempestate, BELLI proferendi, PACIS evertendæ studia, publico exhibentur. Collegit IRASMUS IRENICUS.

Accessit Prologus ad *Concordiam Germanicam* adhortatio. UTOPIÆ apud *Udonem Neminem, Vico Ubique. Ad Insigne Veritatis.*

Hoc Anno.

LECTORI.

Quisquis hæc legis, si civis es meus, id est Germanus, aut Germanici nominis Studiosus, siste paulum, & huc animum ad ea, quæ proloquor, adverte. BIBLIOTHECAM tibi damus, seu verius BIBLIOTHECÆ INDICULUM. Monumentorum nempe selectiorum, quæ hæc temporibus scripta, non scripta, edita, non edita. Ab Hostibus vel de Hostibus sunt Omnia, & vere possum dicere, Nihil. Materia ab illis, a nobis Forma, novo quodam scribendi genere concinnata. Duarum Gentium validissimarum facinora præclare gesta, hic congesta sunt, sed ea quoque quæ non gesta, & non nisi cum scelere gerenda. Ferro scripta sunt quam plurima, Sanguine rubricata, Cedibus evulgata. Latent alia, lucem expectantia, & si Deo placet, nunquam visura. Cuncta ego calamo & chartis commisi, & opusculo hoc, quasi *Pacis Bellique Breviario*, sum complexus. Quæ palam, quæ armis confecta, toto Orbi nota sunt: quædam & occultis consiliis, opprimendæ Patriæ nostræ conficienda, ea cognosci quoque, quam maxime interest. Publica forsitan & illa sunt: sed ut magis publica sint, Syllabo hoc, nundinali quasi tabella, repræsentato. Ea de causa, per omnia ubique studia pervagatus sum: Bibliothecas omnes excussi, sed & ipsa secretiora Partium tabularia perscrutatus sum, quæque ad rem spectare visa, Capitibus strictim annotatis excerpta, servato Alphabeti ordine, in corpusculum hoc redegi. Sed quorsum, inquires, hic spectat labor? Eo sane, ut cognitis hostium studiis, tua & popularium meorum studia juvarem. Indicis partibus functus sum, ut tu Judicis expleas, quidque & a quo cavendum sit, cognoscas. Profecto non injucundam tibi bonisque omnibus, cogitationem hanc credidi, hoc præsertim tempore, quo Dei Opt. Max. munere tandem de Pace agi posse, est concessum. Utinam adversariis visum esset, tam serio, quam sero, viam istam ingredi: neque Colloquii specie Re autem factio- num, nobis sibi que ipsis fallaciam facerent. Etenim satis superque compertum est, illos non modo remoras omnes, sed & cuncta, quam maxime Paci adversantia, meditari. Hactenus aperto Marte nos aggressi sunt, nunc Arte operata insidias struunt, & rei sanctissimæ simulatio-
 ne

ne (proh facinus!) pulcherrimam Imperii molem, latentibus cuniculis student convellere. Pugnare, bellare, hostilia agere, hostium est: Belli componendi obtentu, pejora bello agitare, perfidorum. Nusquam gentium simile quid auditum, nisi apud Pœnos forte, aut Mahometanos, quorum illi, quibuscum bellamus, aut succedanei, aut Socii. Majores nostri, Virtuti omnia prona esse docuere, jamque olim apud *Tacitum* exclamârunt: *Nullos mortalium armis aut fide ante Germanos esse.* Annal. XIII. Degenerat (pudet dicere!) Bello nos vinci, & Pacis illecebris circumveniri, inermes & incauti patiemur? Si animus adsit, vires non desunt: ambigua si divisæ, acres si conjunctæ. Nos unus populus, unus sanguis fumus, nos gentiles, nos cognati, nos fratres. Si testiculi vena ulla paterni in nobis adhuc vivit, cur non Unitate & Concordia, vere Germana, conatus spesque hostiles praverimus? Animis armisque fociati: Membris in Corpus unum, sub uno Capite (unicum discordantis Patriæ remedium) dulci Harmonia compositis, & *Libertatem*, quam nemo bonus, nisi cum vita simul amittit, retinebimus; & *Pacem*, bonum secundum Libertatem optatissimum, recuperabimus. Finio, & Autoris, quem memoravi Annal. IV. verbis votum addo; *Et socios, cives, & Deum ipsum precor. Hunc, ut Proceribus quietam & intelligentem mentem det. Illos, ut cum laude & bonis recordationibus nominis sui famam, prosequantur.*

I.

ANNALES TRACTATUUM PACIS. Sive, Relatio eorum omnium, quæ pro Pacis Generalis Colloquio, acta, gesta sunt, cum rebus eo pertinentibus. In XII. Volumina propter amplitudinem, ad instar Oceani Juris, distributa.

Volumen I. Complectitur Proludia, resque *Preliminares*, ab Anno MD CXXXVI. inchoatas, ac tandem Hamburgi, exeunte Anno MD CXLII. compositas. Opus tripartitum, de *Locis*, *Tempore*, & litteris fidei publicæ, seu uti vocant, *Salvis Conductibus*. Gesta sexennii. Dimidio temporis, feriis in honorem Martis, extra ordinem indictis, facile transacto.

II. *Ratificationes* Conventionis Hamburgensis, & *Diplomatam Commutationes*. Gesta biennii.

III. *Legatorum Congressum*, & *Legitimationem*: Mandatorum Editionem, Emendationem, novamque plenæ Potestatis Formulam. Novem circiter mensium gesta.

IV. *Propositiones Pacis*, die conducta a Cæsarianis & Hispanis editas. Magni ædificii fundamenta solida.

V. *Postulata Gallica & Suecica*, seu nova Præliminaria Cæsarianis exhibita, cum eorundem Repetitione, Responsione, Replica & Duplica.

VI. *Quæstiones de Nominibus & Titulis*, Formulæ diætionum, Civilitates morum, *Ingressus*, *Congressus*, & *Salutationum* solemnia. Inanes Legationum apparatus.

VII. *Ambiguitatum*, *Dubiorum*, *Cautelarum*, *Captionum*, *Cavillationum*, *Tricarum*, *Technarum*, *Stropharum*, *Ludificationum*, *Dilationum*, *Protelationum*, *Procraftinationum*, *Refervationum*, *Simulationum*, aliarumque hujusmodi rerum ac verborum farraginem. Collectoribus *Pratifontio & Milone*, a Secretis Legationum.

VIII. *Acta Legationis*, seu verius, *Ancillaris sequelæ*, *Lustanicæ*, & *Catalaunicæ*. Titulus speciosus, & magni fastus: *Inscriptio: Præterea nihil*: Folia vacua, magnis hiatibus plena.

IX. *Responsio Gallica*, ad Pacis Propositiones ab Hispaniensibus editas. Plurimum mensium ac coitionum fetus adulterinus, quæque secuta sunt.

X. Priori cohærens, *Antiquarum Lætionum* libros continet, vetera Regum Galliæ aut Clientum jura non jura, in Regna quædam Italiæ, Belgicæ Principatus, etiam ipsam Senensem Ditionem, jam dudum sepulta, aut Pactis Publicis oblitterata. Eruta ex Sacrosanctæ Antiquitatis tabulis, situ ac vetustate corruptis, productis e latebris Scrinii Regii & Sabaudicæ, Mantuanæ, Luemburgensis, Tremoliæ, aliarumque Familiarum Chartophylaceis.

XI. Volumen, ut diutissime & flagrantissime a Germanis desideratum, quadripartitum est. *De Amnistia*. *De Restitutione*. *De Satisfactione*. *Tardæ incudis fabrica*.

XII. Et ultimum. *Auræ Pacis Capitula*. Opus, centum millium votis, suspiriis, lachrymis exoptatum. Dabitur forte ad Kal. Græcas futuri Seculi, cura Nepotum. Omnia cum Testimonio Præsentium, Absentium, & Futurorum.

Addita

Addita sunt, *Diaria Pacificationum Seculi superioris*, nempe Madritianæ, Cameracensis, Crepiacæ, Castellæ Cameraciaci & Vervinensis. Quarum aliquæ bimestri, aliæ trimestri, omnes semestri confectæ. Prostant omnia, postremo Volumine excepto, *Irenopoli*, urbe utraque, in Officina *Franco-Gothica*. Ad Insigne *Leonis & Vulpis*.

II.

AUSTRASIÆ REGNUM postliminio restituendum. De ejus antiquis Finibus & Amplitudine, extendente se ad totam regionem illam, quæ est inter Rhenum & Scaldim; & Helvetios, Tribocos, Vangiones, Nemetes, Menapios, Treveros, Tungros, Eburones, Ubios, Sicambros, Atvaticos, Pleumofios, Mediomatrices, Leucos, Sclabos, aliosque populos complectitur. Comprehensis etiam Civitatibus, quæ Rheni ripæ, qua Galliam aspicit, proxima sunt, Constantia, Basilea, Argentorato, Spira, Wormatia, Moguntiaco, Colonia Agrippinæ, aliisque.

Subjuncta est *Series Regum Austrasiæ*, a Merovingis, qui Francorum Regnum condiderunt, jam inde petita; & per Carolovingos, ac plures quidem nothos, LUDOVICUM, CAROLO-MANNUM, & ARNULPHUM, deducta; Usque ad OTTHONEM. HENRICI AUCUPIS F. qui Regnum illud divisit, majore illius parte Lotharingiæ Duci, Imperii Beneficiario, attributa, nemine ex Capetiana stirpe, quæ hodie Galliæ præest, in ea cognito.

Supplementi loco accefferunt, *Caroli Sigonii* de Regno Italiæ Lib. XX. addita *Dissertatione*; An Regnum Italiæ, quod a secunda Regum Galliæ Familia jam olim processit, hodie quoque Juris sit Gallici. Prostant Urbe Regia, *Metis*, sine *Meta*, in Officina *Jacobi Cassani*, ad Insigne *Galli gallinacci, gemmam in sterquilinio queritantis*.

III.

AUSTRIACÆ DOMUS convellendæ, aut atterendæ Molimina. Eruta ex secretiore scrinio *Richeliano*, & aucta Scholiis *Mazariniciis*.

Adjecta, *Beneficia & Admiranda Gentis Austriacæ*, in arctis dubiisque rebus divinitus concessa: cujus fortuna semper magna, & in malis major. Descripta a P. *Guilielmo Laimormani*, a Societate Jesu.

Addita quoque est, *Explicatio Symboli*, quo FRIDERICUS III. Imp. uti solitus, A. E. I. O. U. *Austria erit in orbe ultima*. *Viennæ* Austriæ. Ex Officina *Palmaria*, via, cui nomen *Nescit occurrere*. Sub Imagine *Pietatis & Justitiæ*, cum Symbolo: *Fulmina Regni*.

IV.

De BENIVOLENTIA REGIS CHRISTIANISSIMI erga Civitates Imperiales & Liberas, Parænesis, scribente *Adulatio Pseudalo*.

Accessere *Tabule earundem Civitatum*, cum formis arejum eis imponendarum, ac figuris æneis delineatis *Metis*, ingenio *Jo. Fabert*, Regii Machinarum Architecti, Urbis & Arcis *Sedanensis* Præfecti.

Subjuncta *Meditamenta*, Urbium præcipuarum Imperii Galliæ maxime congruentium, in Municipia (lege: *Mancipia*) redigendarum. Habentur *Argentorati*, apud *Servium Ex-aquilium*. Sub Iconismo *Equisonis Gallici*, cum Symbolo: *Do libertati frenum*.

Prodit alia editio longe auctior, *Francofurti* ad *Mœnum*, nundinis forte proximis.

V.

CAUSSÆ, NON CAUSSÆ, belli minime belli, quo XXVI. per annos ardet Germania, bis septem *Emblematis* repræsentatæ, cum figuris: quarum, quæ ex adverso, nudæ & non pictæ. Utrarumque Lemmata, ex *Centonibus* potissimum *Virgilianis* petita, sunt, quæ sequuntur.

1. Relligionis amor.	- - -	Magis at Regionis amore.
2. Imperii Leges.	- - -	Legionibus imperitare.
3. Publica Libertas.	- - -	Peregrini hoc nomine nobis servitium imponunt.

c

4. Pa-

4. Patriæ tutela salusque.	- - -	Hic labor Externæ Gentis.
5. Miseris succurrere.	- - -	Reddant ut miseros.
6. Cunctorum jura tueri.	- - -	Ut cunctos perdant.
7. Afflictis rebus adesse.	- - -	Ut nova regna parent.
8. Adsumus auxilio.	- - -	Non defensoribus istis Tempus eget.
9. Suspecta Potentia Gentis Aultriacæ.	- - -	Sed vestra magis.
10. Sic visum fati.	- - -	Contraria fata repono.
11. Non hæc sine Numine Divûm.	- - -	Te faciunt, Fortuna Deam.
12. Sub Clypeo.	- - -	In nostros fabricata est machina muros.
13. Bellandum Pacis studio.	- - -	Deludimur ipsis Pacis imaginibus.
14. Artibus his.	- - -	Atque Arcibus istis.

Priores sculpsit *πλευροστία*: Pinxit *Fallacia*. Posteriores, excudit *Veritas*, recudet ejus parens, *Tempus*, Ære publico. Exempla profant *Ubique per Germaniam*.

VI.

CHRISTIANISSIMI TITULUS unde, & quando Galliæ Regibus attributus, quamque vim habeat? Dissertatio Politica. Adjunctis *Questionibus*, An nomini huic conveniat, Fœdera cum Infidelibus inire: Christiani nominis hostem in Christianissimum concitare: Transylvanum in Pannoniam immittere: Tartaros evocare: Christianos Principes ipso Christi nomine insignitos, CHRISTIANUM IV. Daniæ Regem & CHRISTIANAM Sueciæ Reginam, inter se committere: Lusitanis Tyrannum imponere: Catalaunos in Regem suum armare: Batavos fovere: Perduelles quoslibet, pessimo exemplo suscipere: Gebennam, patrocinio Gallico secutam, velle intercipere: Sectariorum mœnia, non templa, domi diruere; Militiæ, urbibus bello captis, dogmata inducere: Ministrorum cathedras, Brissaci & alibi, Liliis Gallicis decorare. Calvinissimum Legibus Imperii vetitum, Rhenanis ditionibus inferre: Templa, Cœnobîa, Ædes sacras diripere. Donaria, Vasa sacra, Vestes & Leipsana, militi alendo divendere. Ecclesiis organa pneumatica, æra, atque marmora, detrahere. Justitiæ sacerdotes, exemplo inaudito, hospitationibus pressos, in exilium agere: Denique, supplicationibus pro Pace indictis intercedere.

Subjuncta est pro Coronide, de Titulo *Advocati Ecclesiæ*, Augg. Rom. Impp. jam olim a primis Sæculis proprio, Dissertatio. Cum *quesito*: Annon sit justum, Ecclesiam Advocato, Patrono & Defensori opitulari? Annon injustum, Primogenitum Ecclesiæ, qui se nuncupat, id velle impedire? Veneunt in *Officina Supellativorum positivo carentium*. Sub Signo, *Superficies sine solo*

VII.

De DURATIONE FOEDERIS GALLO-SUECICI, cujus nimirum Tabulæ *ferreæ*; signaculum, *sanguis Teutonicus*; Pignus, terrarum nobilissima, *Germania*. Pignore discussio, reliquus *Christianus Orbis*. Testes, *Ambitio & Avaritia*. Tractatus novus, diu desideratus.

Subsequuntur *Gallorum, Suecorumque*, paribus votis & viribus Imperium ambitiosè agitantium, *Corrivationes*: & ob nimiam, horum ad Albim, illorum ad Rhenum, potentiam, his suspectam, illis gravem, mutua *Æmulationes*; jam pridem opertis odiis cœptæ, brevi in apertas inimicitias erupturæ. Cum *Monitis & Exemplis*, excerptis ex Relationibus Legationis Gallicæ, duorum Claudiorum, *Mimesii & Salesti*, quorum hic in Aula Suecica nunc eam sustinet, ille jam nuper ad Septentrionem sustinuit.

Additæ sunt, *Animadversiones Politicæ*, ad duo prima Monitorum Capita. Quorum unum est: Christianissimi Regis Interesse, Sectariorum potentiam non crescere. Alterum: Suecorum Imperium Romano-Germanicum ad Gallos non transferri.

Corollarii loco, subjunctus est *Discursus de Vinariensis militis*, qui reliquus est, a Gallis *abalienatione*: deque *Reconciliatione*, Diplomate Amnitiæ delato, per ejus Duces qui supersunt, brevi acceptanda. Omnia simul edita *Germanopoli*. Apud *Martios Rivales*: sub Imagine: *Latronum de preda disceptantium*.

VIII.

VIII.

De ECCLESIA GERMANICA emendanda & ad normam Gallicanae reducenda, Theologorum Galliae Censura: e Schedis *Richeliacis*, recens eruta, & directa LUDOVICO XIV. Regi Christianissimo, LUDOVICI PII (cujus de Reformatione abusu Cleri in Germania, existant Decreta) cognomini & Successori.

Subjungitur, *Consilium de Pragmatica Sanctione* in locum Concordatorum Nationis Germanicae surroganda, tollendis Electionibus, abolendis Annatis, Sacerdotis sine aetatis aut sexus discrimine conferendis: De Sacris venundandis: De Disciplina Ecclesiastica, & moribus Gallicanis per Germaniam introducendis: Commentariis cujusdam Theologi-Politici hujus temporis, dilucidatum. Cum Diplomate Parlamenti Regii ad Annum.

Adjectum est et aliud, de *Principibus Germaniae in ordinem redigendis*, & Parium Franciae numero adscribendis. Lutet. Parisior. apud *Herculem Gallicum*. Sub *Icone Tarquini Superbi*, eminentia Papaverum Capita decutientis.

IX.

FACTIONUM MOTUUMQUE CIVILIU, quibus Gallia sub Regibus impuberibus afflicta fuit, EPITOME. Extat Manuscripta apud heredes *Colinius*, brevi in lucem mittenda, cum Dedicatoria ad Proceres Galliae.

Addetur *Explanatio*, Eccles. Cap. X. *Vae tibi terra, cujus Rex puer est, & cujus Principes mane comedunt.* Meditatur *Milvius Nazarius*. * Dabitur in *Insulis Halcyoniis*, Maris Pacifici; apud *Neptunum fluctuum compositorem*.

* *Anagramma.*

X.

De FATIS IMPERIORUM, deque Imperii Romano-Germanici Periodo. Et an vera sit sententia; *Fata regi, vel Fatis destinari Germaniam*, Dissertatio. Scribebat *Salius a Nevo, delirans*.

Pro additamento, junctus est *Libellus de Fatis fatuis*. Cum Comment. *SERVII* in illud *Aeneid. Imperium sine fine dedi*. Omnia simul edita *Gallo-Suecopoli*, apud *Rotarium instabilem*: ad *Insigne Fortune stantis in praecipiti & retrolabentis*.

* *Anagramma.*

XI.

FRANCO-GALLIA. Liber singularis a *Franc. Hottomanno* Jcto jam pridem conscriptus, de novo recusus & auctus *Commentario* amplissimo: De Francorum Origine, Migrationibus, Occupatione Galliae, quae mutato nomine Francia vocari caepit, deque Regni Franco-Gallici Primordiis, ac Gentis Posteritate, ex qua totius pene Nobilitatis Gallicae stirpes processerunt.

Adjunctus est *Tractatus de utriusque Franciae*, tam Orientalis quam Occidentalis, *Conjunctione*, ac nova Galliae in Cis & Transrhenanam divisione, in locum veteris Cis & Transalpinae, surroganda. Denique de *Avitis sedibus* postliminio reperendis. Opus novum seu verius interpolatum. *Francopoli*, apud heredes *Merovingiorum*: ad *Insigne Galli & Capi*. Cum *Lemma*: *Ambobus commune genus*.

XII.

GALLICA PACIFICA, sive Relatio Pacificationum, interventu Gallorum (qui Regum & Gentium Pacis Bellique Arbitri dici volunt) inter Principes Christianos, novissimis armis, singillatim in Italia, sancitarum. Addita sunt *Gallica factionis Machinamenta*. Quibus demonstratur, bellorum omnium, quibus ardet Europa, Gallos esse Autores, Faces discordiarum, & Saeculi nostri Turbines. Adductis *Exemplis*, de Principibus Germaniae divis: Imperio Romano hostiliter impetito: Sueco in Germaniam evocato: Ragosko Pannoniam immisso: Turco in Italiam concitato: Lusitanis ac Catalaunis ad rebellionem armatis; Neapolitanis, Siculis, & Insubribus sollicitatis: Batavo pecunia & Copiis adjuto: Hassis in defectionem corruptis; Vinariensis militiae reliquiis ad transfugium coemptis: Alsatia, Lotharingia vicinisque Rhenani Circuli Regionibus subactis: Rusticis ad Anisum in arma suscitatis: Commisiss inter se

ad Septentrionem Regibus: Anglia factionibus scissa. Univerſa denique Rep. Chriſtiana, extra Galliaſ fines, Gallorum, aut armis, aut pecunia certe conſiliis, concuſſa.

Adjuncta ſunt *Interiores Literæ*; Secreta Legationum *Monita*: Emiſſariorum *Relationes*: Bellicorum Conſiliorum *Acta*, aliaque Arcana permulta. Opus exaſciatum manu *Riceliaca*, bella bellorum artifice: adauctum miniſterio *Joſephico*: expolitum dolabra *Mazarinica*. Sumptibus, *Aſſiſtae Chriſtianitatis*. *Cosmopoli* apud Societatem *Impiorum*. Ad Effigiem *Bufiridis*.

XIII.

GERMANICI CÆSARIS DRUSI F. MONUMENTUM: debellatis inter Rhenum Albimque Nationibus, ab Exercitu poſitum, ac Marti, Jovi, & Auguſto ſacratum *Tacit. Annal. II.* Repertum in ruderibus Arcis, quæ Moguntiaci exſtruitur: quo loco olim Caſtra Romanorum fuiſſe memorantur: Inventore Vice Comite *Corvalio*, Arcis Præfecto, operarum plebejarum & olei, emuntore egregio. Luci datum & inſcriptum Vice Comiti *Turenio* E. T. DEI GRATIA (non Francia) Duci Bullonio, Principi Sedanenſi, A-Ducis & Ex-Principis Fratri natu minori. Gallo-Germanici trans Rhenum Exercitus, Ductori. Impio. Infelici. Devicto.

Subjungitur, *de Vesperis Siculis in Rhenenas tranſmutandis Vaticinium*: Avorum memoriã a Mathematico non vulgari ſcriptum, ad calcem Librorum Sybillinorum, editorum *Antverpiæ* Anno MD LXXXIII. Ex *Officina Civica*, ad *Portam Kipdorpiam*, ſub Effigie *Franciſci Herculis, Ducis Alenconii*. Cuditur, cum Privilegio Juris Divini & Humani, apud *Victorem Inſolentem*, ſub Simulachro *Nemefis*.

XIV.

GERMANIA ANTIQUA ET NOVA. Status utriusque Deſcriptio, deque hac ad normam illius reducenda Introductio Methodica. Cujus Capita ſunt: Concordia Germanorum, Harmoniæ divulſæ reſtauratio, Legum Imperii autoritas, Diffidorum compoſitio, Animorum reconciliatio, Pax Interna, in Commune conſultatio.

Subſequentur, *Tabule Legum Fundamentalium Imperii*, Aureæ Bullæ, Conſtitutionum Pacis Publicæ, Transactionis *Paſſavicæ*, Pactorum Religionis, Legis Cæſareæ aliarumque Sanctionum Pragmaticarum, quas *obſoleta nomina* quidam indignant, priſtino nitore reſtitutæ & a mendis expurgatæ: rejectis *Gloſſis Gallo-Suecicis*, textum ad inſtar Aurelianenſis, corruptentibus, deſumptis ex Actis Concilii formati, & Conciliabuli Heilbrunnenſis; Male contentorum Excluſorum, Non-conciliatorum, reconciliationem Reſpuentium, querimoniis: Gravaminibus & Controverſiis publicis: Denique ex Heſſo-Caſſelenuſum, Badeno-Turlachiorum, Naſſavo-Saræ-Pontanorum, aliorumque in Patriæ exitium armatorum, Adverſariis. Omnia ſtudioſe collecta, ſtudio *Patricii Germani*. Typis Teutonicis. Sub Inſigni *Palladii Germanici*, cum Inſcriptione: *Moribus antiquis*.

XV.

GESTA DEI PER FRANCOS, ſive Priſcorum Francorum Bella Sacra, & Expeditiones in Orientem, pro fidei Chriſtianæ propagatione, feliciffime ſuſceptæ: Syria, Cypro, Græciæ, Regibus impoſitis; & ipſa Conſtantinopoli, Orientalis Imperii ſede, diutiſſime poſſeſſa.

Adjuncta eſt Antithēſis *Gesta Impiorum per Francos*, ſive Francorum hujus ævi, pro Chriſtiani nominis hoſte in Principes Chriſtianos concitando, Machinationes. Exhibentur inter cætera Oratoris Gallici, *la Haye*, ad Portam Othomannicam Acta, & de Suecico & Batavo *Parrariis* pro Turciæ Claiſſis ad littora Sinus Adriatici, inque Italiam, deſcenſu.

Præterea, *Acta Fœderis*, cum *Georgio Rarozki* Tranſylvaniæ Principe initi, & per eundem Oratorem Gallicum procurati, ſub Haſſæ & Batavorum Ratihabitione, conſtituto pignore *Olomucio*, ac licentiã Sultani Tyranni, per ſummum Vezirum Gallicis nummis corruptum, procurata: cujus paulo poſt, Deo ultori dignas cum vita pœnas perſolvit. *Pactiones* quoque cum *Tartaris* habitæ, pro ſuppetiis Tranſylvano mittendis, ac per *Auxiliarium* ſtragem in Polonia acceptam, cui memoria noſtra nulla ſimilis, impeditis. Omnia ex Archetypo fideliter deſumpta, & ex Turcico idiomate translata per *M. D'Asquier* Interpretem Cæſareum. Juxta Exem-

Exemplar Bizantii editum. Extant plurima *Augustæ Impiorum*, in *Officina Degenerum*. Ad Inſigne *Liliorum marcescentium*, cum Inſcriptione: *Fuimus Troes*.

XVI.

De HASSORUM CASSALENSIUM a Cæſare DEFECTIONE, ejus Cauſſis & Autoribus: Deque eorum *Fœderibus Gallo-Batavis*. Scribente *Joaquimo Vicofortio*, Haſſicorum Negotiorum in Batavis Procuratore & Gallico Stipendiario.

Addita ſunt *Aſſa Transactionum* cum Landgravia tentatarum & concludarum, ſed Gallicis artibus & pecunia, interturbatarum. *Caſſellis*. Apud *Viduam & heredes Cattorum*. Ad Inſigne *Lunæ Aureis Gallicis Coronatæ*.

XVII.

ILLUSTRIUM CONTROVERSIARUM ad Pacis Colloquium quam maxime conducen- tium, SYNTAGMA. Ubi agitur de Jure *Præcedentiæ*, ſedendi & incedendi *Prærogativa* inter Legatos Regum, Principum, & Rerumpublicarum. De Titulo *Excellentiæ*, cum ejus amplificatione, novis Scitis Scholæ Gallicanæ illuſtrato. De inviſentium *Admiſſionibus*. Qui ſub uraniſco excipiendi? Quibus ſedilibus? Quo ſerici genere oblectis? De *Septem-Virorum Au- guſtalium*, qui non minores ſe Regibus ferunt, *Dignitate*. Incidenter *queſitum*, An Legato Ducis Allobrogum Principis & Vicarii Imperii, Saxonicæ Familiæ ſurculi, plus honoris dan- dum, quam Legatis Electoralibus? Inſuper, de Statu Principum Imperii, & an Italicis poſtha- bendi. Et quid de Gallicis? Quis titulus dandus Duci Longo-Villano, Gallicæ Legationis Principi?

Ex occasione *queſitum*, an nova Bataviæ, Respublica ex piſcatorio & Cæſareo Populo con- ſtata, Reipublicæ Venetæ, uti Antiquiſſimæ, ita & Nobiliſſimæ, circa honores ſit adæquan- da? Cum *Examine* nuperæ Sententiæ Gallicæ, per *Eſtradam* ex Breviculo recitatæ, latæ a judi- ce non judice, ſtudio unius Partis, reliquis inauditis, abreptæ indiſta cauſâ; & ſi Deo pla- cet, coram Electoribus, Principibus, atque Ordinibus S.R. Imperii aliquando revidendæ.

Ad calcem, aſſutus eſt *Libellus Gallicus*. Autore *Serra*. Inſcriptus, *Nugæ Nugarum & Va- nitas Vanitatum*. Proſtant in *Urbe Pacificatoria*. In *Officina Phaleratorum*. Ad Imaginem *De- mitiani captantis muſcas*.

XVIII.

De IMPERIO CAROLI MAGNI ET SUCCESSORUM: inter quos numerantur qua- tuor LUDOVICI Imperatores & Francorum Reges. Autore *Befiano Arroyo*, Rethore Lug- dunenſi.

Adpoſita ſunt *Teſtimonia*, ex Scriptoribus Gallicanis excerpta, quibus probatur LUDO- VICUM XIV. Galliæ Regem non eſſe de ſtirpe CAROLI MAGNI. Adjuncta *Genealogia*, qua apparet Familias, Auſtriacam, Saxonicam, Lotharingicam, Haſſam aliasque, Carolovingis, multis gradibus Borboniâ eſſe propinquiores. Collectore *Alexandro, Patricio Armacano*. Cum approbatione Dd. *Luter. Pariſior*. Ex *Officina Cenſorini Veri*. Ad Inſigne *Corniculæ, Regis avium pennis veſtitæ*.

XIX.

LIBELLI SEDITIOSI. Unius Inſcriptio eſt. *Advis des Intereſſe aux Habitans des Pays Bas, qui ſont ſous la Domination du Roy d'Eſpagne, par une perſonne Neutre*. Alterius. *Fin de la Guerre aux Provinces, qui ſont ſous ladite Domination, reſpondant audiſt Advis*. Item. *La Deſcouverte des Proffondeurs d'Eſpagne*. Ad Ordines Populoſque fide- les Belgarum in Regem concitandos, clam Belgio immiſſi. Conſcripti nomine Anonymo a duo- bus gente & munere ſociis, quibus uti nulla in re, ita nec in hac, præterquam quod male ſcribant, bene convenit. Prioris Autor eſt *Demeclès Dumafius. β*. Poſteriorum, *Nereus & Bile γ*.

β. Anagram. γ. Anagram.

Additum, *Sanctioris Concilii Regii Manuscriptum*, postulante Fisci Patrono latum, quo libelli hi (a Pacis caduceatoribus ex ipsa Pacis Urbe adversus Pacem submissi) severissime damnantur. Prodierunt ex Officina *Factiosorum*, sub Imagine inverfa *Fidei Publicæ*.

XX.

LILIETUM SUPEREXCRESCENS, id est, *M. Antonii Arnaldi*, Scholæ Sorbonicæ Theologi, Paraphrasis ad illud Matthæi VI, 27. *Considerate Lilia, quomodo crescunt.*

Ob Argumenti vicinitatem, adjuncta est R. I. *Joannis Gans*, e Societate Jesu, Conscientiæ Cæsareæ Moderatoris *Explanatio*. Matth. XXII, 21. *Date, quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt DEI, DEO.* Ex Bibliopolio *Fustorum*; Ad Insigne *Aquilæ volantis*. Cum Inscriptione: *Hæc Cælo; illa Solo.*

XXI.

LUDOVICI BORBONII DUCIS ANGHIANI, Regiæ stirpis & Juventutis Principis ad Rocroiam Triumphatoris; Theodonis-Villæ & Philippo-polis, Artium fortissimarum, Expugnatoris; Tribochiorum, Vangionum, Nemetumque Victoris, Pii, Felicis, de prosperis ad Rhenum & Mosellam partis Victoriis, ENCOMIASTICON. Scribente *Girardo Adulatio*, eidem a Secretis.

Adjecta, *Vitæ, Res Gestæ*, atque *Exitus* infelices trium ejus nominis, qui omnes *Ludovici Borbonii Anghiani Duces* nuncupati, fato breves; ambitiosa morte, sed funesto exitu, occidere.

Ad calcem, addita *Analecæta* funerum, Parentalium, Elegiarum, Epitaphiorum, ac Monumentorum, Sepulchralium, insignis Nobilitatis Gallicæ, ductu Ducis *Anghiani cæsæ*. Ex editione *Friburgensi* in *Brisgoia*. Apud *Juvenalem Prosperum*. Sub *Icone Fortuæ vitræ*. Cum Symbolo: *Cum splendet frangitur.*

XXII.

De MAGNITUDINE GALLICA, ejusque comparatione cum Græca, Africana, Romana, & Turcica COMMENTARIUS amplissimus.

Additus est *Tractatus* de eo quod interest, ad cunctos Orbis Principes directus. Cuditur in *Urbis & Orbis Officina*, sub *Bilance*. Prodiit proxime, Anno novo, *Sole ad signum Æquatoris progressio*.

XXIII.

MARS SUECIUS, sive Belli Quindecennalis a Suecis in Germania gesti, Initia, Incrementa, & Progressus, cum præriorum omnium Diario, maxime vero Lutzoviani, in quo Rex Bellator occubuit. Additis *Causis*, prout in speciem magnis nominibus propositæ sunt: nempe Maris Balthici Securitas; Religionis Libertas; Amicorum Auxilia; Injuriarum Ultio, & quæ inde pendent. Cum *Explicatione* Symboli, quo *Leonardus Dorstensonius*, Suecici Exercitus Dux, uti consuevit: *Pro Ecclesia & pressa Libertate*.

Accessit, *Examem causarum*, quæ reapse tales sunt, & primorum Armorum, tota inde Germania circumlatorum, ansam dedere. Quarum præcipua, ac maxime vetusta, Dominationis & Divitiarum *Cupido*, DEO atque hominibus adversa. Deinde *Spes prædæ*, rebus turbatis: Cælum domi asperum; Solum infæcundum; Frigora, glacies, & quicquid uspiam horridum, aut incultum: Germania, omnium toto Orbe terrarum pulcherrima: Cælum mite, agri Ubertas, Gentis Opulentia, quæ inde peperit egestatem: Regionum fertilissima *Pomerania*, verum *Pomum Eridis*: Portuum, quos Germaniæ *Portas* recte dixeris, *Commoditas*: Cuncta denique, terra marique quam maxime opportuna. Cum *Prefatione* ad *Septem-Viros Electores Saxonem & Brandeburgicum*, simulque *Saxonie Inferioris Principes*, *Evangelicæ Doctrinæ Columnas & Columina*.

Pro lacinia additæ sunt, *Causæ Belli Danici*, ex eodem fonte deductæ, sed modo dissimili, spreto Gentium Jure, nulla Clarigatione prævia, invalida Religionis Societate & Fœderum Fide, clam & festinata irruptione in apertum positæ.

Opus ex ultimis oris Borealibus adductum, conscriptum pennis Vulturum Aquilonarium & Aquilarum deplumatarum. Publico datum, Typis ferreis, ex ære Suecico in aurum atque argentum Germanicum verso, conflatis; Gladio, Igne, Fame, Peste, incisis. Impressum tabulis non perituris, Urbium dirutarum Ruinis & Cineribus, superstitum Mœnibus. Dicatum Manibus tot Virorum Fortissimorum, atque Exercituum caërorum. Auctum Scholiis, i. e. Spoliis amplissimis, præliorum mercibus. Impendio maximo, ac vix alteri tolerando totius Patriæ. Cusum in Officina Germanica cui appensa tabula *Germaniam in Germania quærentis*.

XXIV.

MOGUNTIACI OBSIDIUM Rerumque in eo Memorabilem, auspiciis *Ludovici Borbonii Ducis Anguiani* gestarum, Mense Septembri MD CXLIV. RELATIO HISTORICA. Cum *Descriptione* solemnisi epuli convivalis, eâ capta exhibitæ, summæ Ædis Decano & Capitulo Metropolitanæ Primoribus, secundis mensis assidentibus. Descripsit *Osavianus ab Angelis*, Patricius Neopolitanus, ad Fanum Bonæ Spei Canonicus, Mazarinicus ad Rhenum Emisarius.

Ad calcem adjuncta est *Homilia D. Jo. Chrysofomi: Nemo leditur nisi a seipso*. Rmo Capitulo Maguntino inscripta. Opus excusum Moguntiaci Sumpibus Civicis. Apud Gallum *Philomelum* sub *Icone Aucupis*. Cum Epigraphe: *Volucrem sic decipit*.

XXV.

De MONPENSERLÆ, Aureliani Ducis Filix PROCIS & Ambitoribus. Deque ejus *Nuptiis*; An Mantuæ; An Berolini, an Olyssiponæ, an Oxonii, an Cracoviæ celebrandæ; *Consultatio*.

Apposita est *Consultatio Medica*, de morbo quem vocant Gallico; ejusque curatione & remediis. An molli via, veluti purgationibus vel sanguinis missione: An durius, incisione scilicet, cauterio, vel ferro secante, illi medendum sit? Conscripta a Regis Poloniæ & Sueciæ Archiatro Celeberrimo, in usum Germanorum. Editur in Officina *Alexiaca*: Cui inscriptum, *A Malo Gallorum libera nos Domine*.

XXVI.

De NEUTRARUM PARTIUM STUDIO, quod NEUTRALITATEM vocant: Et an ea Reipublicæ bene fundatæ Institutis, sigillatim vero Imperii Legibus permixta sit? DISERTATIO POLITICA.

Subjuncta est *Explicatio Fabule Æsopice*, qua oves cum Lupis, canibus defensoribus imprudenter traditis, transgressisse memorantur: quam Populo Atheniensi ad exitium ruenti Demosthenes quondam proposuit. Antiquæ editionis rara sunt exempla. Recentioris paulo plura. Novissima Trevirensis, & aliarum quam plurima. Edita expensis Patriæ. Inscripta Serenissimo Principi *Wolffango Wilhelmo*, Julix, Clivix, Montium & Neoburgi Duci, Comiti Palatino Rheni. Veneunt apud *Amphibios*, Fratres Germanos: Quondam re & nomine, nunc altero tantum. Ad Insigne *Navis tempestate vexata, parte avulsa, mergi incipiente*.

XXVII.

XXVII.

NOVA NOVORUM, i. e. Infelicis pugnae Cæsarianorum ad oppidum Tabor commissæ descriptio, in Ponte Novo Parisiensi ad ravim usque decantata.

Subjuncta est *Relatio cladis Gallo-Vinariensium* apud Margenthemium in Franconia, *ejusque* cum alia ante annum paulo amplius, ad Dutlingam in Suevia accepta, *Comparatio*. Documenta geminata a Deo, *Limites Impiorum*, quos constituit, impune non transiliri. Addito *Exemplo Romanorum ad Euphratem*. Opus editum typis *Bojaricis*. In Officina, *Sacrata Deo Termino*.

XXVIII.

PANEGYRICUS, LUDOVICO XIV. Galliarum Regi Christianissimo, cum dictis & factis Bello & Pace memorabilibus; Scriptus a *Scipione du' Pleix*, Confiliario & Historiographo Regio.

Addita, *Patrum Consultatio*, de nomine ei decernendo, exemplo Divorum Patris & Avi. An Pater Patriæ, Maximus, Pius, Inclytus, Triumphator Germanicus; an Pacificus sit appellandus?

Accesserunt pro appendice; *Ælii Donati Rudimenta Puerorum*. Lutetiæ Arce Lupara, in Bibliopolio Regio, cura *Sebast. Cramoisi*. Opus novum, nec hætenus visum.

XXIX.

PARATITLA JURIS GALLO-SUECICI in Pacis Tractatione hætenus edita, turbato ordine Titulorum, qui in libris Juris leguntur. Imprimis Titulo de *Justitia & Jure*, qui principem locum tenet, expuncto: eique suffecto Titulo, de *Vi armata*. Titulis de *Pactis*, de *Transactionibus*, & de *Jure Jurando*, in Codice Gallico inter abrogatos positus. De *Compensationibus* Titulus editur, prætermiffa L. *Ult. qua dicitur, Possessionem alienam perperam occupantibus, Compensationem non dari*. Titulus de *Captivis*, qui inter postremos est, ante reliquos omnes collocatur. Utrunque proponitur Titulus de *Generali Abolitione*. Inde de *Restitutionibus in integrum*, sed ejus Legibus ad alium Diem & Coss. nempe Anni XVIII. hujus Seculi, retroactis. Sequitur de *Satisfactione*, seu ut illi legunt, *Satisfactio*: Inde de *Sumptibus Litium*. Addunt, & *Belli*. Titulo de *Acquir. Rer. Dominio*, adjungunt Titulos de *Furtis*, *Vi Bonor. raptor. Rer. amotar. & de Termino moto*. In Gallico Cod. subjungitur Titulus, *Uti possidetis*: cum Titulo de *Rebus eorum, qui sub Tutela*. Postremus Titulus est de *Servitutibus & de servis & mancipiis Civitatum*. Titulus de *Pace Constantiæ*, seu (uti melior lectio habet) *Constanti*, remittitur ad Titulum de *Liberis & Postumis*. Cum *Analyfi* famosæ illius, toties lectæ, nunquam intellectæ L. *Gallus*, sub eodem Titulo.

Accessere propter affinitatem; *Novæ Grammatices Initiamenta*, de nominibus *Vis & Jus*, comparium litterarum, inter se convertendis. Item: *Novæ Politices*; Regna Christiana, imo Christianissima, magna atrocinita velle haberi. *Novæ*, item *Theologiæ*, *Justitiam Cælo relegare, Bellum Divis terris inferre*. Editio nova: Ex *Typographæo Adicæo Martialis Causamalis*. Sub *Scuto Equi Troiani*. Cum *Symbolo: Ea gens sic fabricat æquum*.

XXX.

PARTITIO PROVINCiarUM ORBIS CHRISTIANI, per Gallos cum Sociis concepta: *Fæderis pretium, & Victoriarum præmia*. Germaniæ cum Sueco; Italiæ cum Turco; Hispaniæ cum Braccantino. Hungariæ cum Transylvano; Poloniæ cum Tartaro; Britanniarum cum Parlamentariis; Belgii cum Batavis; Helvetiæ cum Allobroge; Circuli Westphalici cum Hassis; denique totius Orbis terrarum, nemini, nisi uni, ratione reddita.

Accessit

Accessit *Apologus Æsopicus*, de pellis urfinæ ante feram captam partitionem ac rixa inter ipsos partitores. Lutet. Parisior. ex Officina *Ambitii Inquieti*. Via qua itur ad *Spatia Imaginaria*. Ad Insigne, *Sabinorum pellibus incubantium*. Cum Inscriptio: *Ipsi sibi somnia fingunt*.

XXXI.

De QUATUOR SUMMIS IMPERIIS, quæ per IV. bestias, de quibus Daniel Cap. VIII. designantur, Jo. Sleidani Libri IV.

Additus est & V^{tus}. De Monarchia Gallica, ejus Gradibus & Progressu. Coronidis loco & VI^{tus}. Continens Prognosticon de ejus Decrementis & Occasu.

Annexa lacinia loco, *Europa Triumphata*. Comædia e Gallico versa, acta Ludis Luparensis, Anno MDCCXLIII. Rege spectante, Aula plaudente: Edente *Armando Cardinale Riceliaco*, sub exitu vitæ, uti & scenæ. Lutetia Parisior. Ex Officina *Thrasonica*. Sub Scuto, *Asini Æsopici insectantis umbram*; Cum Symbolo: *Non sufficit unum*.

XXXII.

RATIONARIUS GALLICUS, sive Commentarium, quo vires Ærarii opesque publicæ Regni Gallia, expensarum quoque rationes describuntur. Quantum Militum domesticorum, Exterorum, Ordinariorum, Auxiliarium & sociorum in armis sit. Numerus Copiarum, Legionum, Apparatum Armorum. Quæ domi militiæque Stipendia, quæque in Aulis exteris, Germanicis potissimum, Largitiones. Quæ Tributa, Vectigalia, Portoria, Censui, Salinarum Proventus, Indictiones, Superindictiones, Angaria, Perangaria, Captiones, aliæque, tam antiquæ quam novæ, solitæ & insolitæ, voluntariæ & violentæ Impositiones, quæcumque ab humano ingenio excogitari possunt, indictæ. Plebe, vana Pacis spe ac specie illusa: singillatim vero, quæ ædificiis Urbis Parisiensis (novo exemplo) impositæ. Deque Modo Collectandi XXI. Myriadas auri, jam dudum decantatas; ac mulierum tumultu Parlamenti Curiam infedentium, coercendo, Consultatio.

Insertus est Index, seu *Nomenclatura Præfectorum Ærarii*, Theaurariorum, Quæstorum, Argentariorum, Rationalium, per Diocæses Actorum, Fiscalium præstationum Coactorum, Accipitrum, Harpyarum, Gryphonum, Corvorum, Milvorum, aliorumque ejus generis nominum cum senis manibus, genere Geryonaceo, sine fine dicentium.

Adjectæ quoque sunt *Lachrymæ Populi Gallici*, ultra quam ferri potest, onerati, ac sub jugo fatiscientis & inclamantis: *Pacem, Pacem!* Cum libello inscripto: *Vox Sanguinis, Vox Orphanorum*. Prodiit *Polemopoli*, ex Officina *Paupertatis & Impotentia*. Πενίας καὶ Ἀπορίας. Ad Insigne *Galli exossati*.

XXXIII.

REGUM SUECORUM, Gothorum, & Vandalorum SERIES, a prima origine usque ad *Gustavum Adolphum*, Regem postremum, longo deducta, ex diversis rerum Septentrionalium vicinorumque Populorum Scriptoribus. Dedicata *Vladislao Sigismundo*, Poloniae & Sueciae Regi.

Subjuncta est, *Consultatio Rectorum & Senatorum Regni*, de *Christiana*, Regis *Gustavi* Filia, Regina designata, meritanda. An Indigenæ, an Extero, & Cui? Cum conclusa, de *Batavis* in paranyphos, *Parlamentariis Britannicis* in *Pararios Baltici maris Civitatum Legatis*, in testes assumendis.

Auctuarii loco, addita sunt *Vitæ & Elogia Elisabethæ* Anglorum Reginae, omnium quæ unquam sceptrum manibus gestarunt, gloriosissimæ & felicissimæ, quæ in calibatu consenuit. Edita Cura *Axelii Oxenslern* Regni Suecici Cancellarii. *Holmiæ* ex Officina *Parthenica*. Sub Scuto *Trium Coronarum cadentium*.

d

XXXIV.

XXXIV.

SEJANUS GALLICUS, *Petri Matthæi Historiographi Regii sive, Concini Conchyri, Marchionis Ancoritani E. T. Genus, Vita, Mores, Potentia, Factus, Artes dominationis parandæ, denique & Exitus. Historia Tragica ex Gallico translata, & de novo excusa cum Præfatione ad Julium S. R. E. Cardinalem Mazarinum.*

Addita sunt *Parallela* ejusdem Cardinalis, & *Cigala*. Quorum hic Imperii Turcici Summus Vezirus, ille Gallici Minister Primarius. Uterque purpuratus, alienigena, Insulanus & Siculus. Uterque Orbis Christiani Perturbator. In utrumque pares Conjuraciones, paria Fata. Lutetiæ Parisior. apud *Peregrinum Infestum*, sub *Imagine Victimæ*, inscripta: *Hodie mihi, cras tibi.*

XXXV.

SECRETA SECRETORUM, i. e. Meditamenta Fœderum arcanorum a Gallis Suecisque pro capiunda Europæ Dominatione, conceptorum. Inprimis Turcico-Perfici pro Sicilia, Sardinia, Corsica, Melita, invadendis. Apuliæ, Hetruriæ, & Liguriæ oris devastandis: Transylvano-Tartari ac Rusticorum ad Annisum tumultuantium, contra Austriacos: Muscovito-Batavi contra Danum: Batavo-Lusitani contra Hispanum: Batavorum adversus Imperium: Parlamentariorum contra Anglum: Ut Polonus ab Austriacis disjungatur: & Ordines Imperii ab Imperatore & Imperio deficiant.

Subiecta sunt *Anti-Meditamenta Fœderum contrariorum*, pro Pace, Tranquillitate, ac Securitate Publica initorum vel ineundorum. Nempe Pontificio-Cæsareum, Principum Italiæ, Pacem Orbi deposcentium. Regum Septentrionalium, Civitatumque Vandalicarum, ad vindicandam Libertatis Germaniæ decus: Dani cum Mosco: Principum & Civitatum Imperialium Augustanam Confessionem profitentium, adversus proterviam Gallicam: Hispani cum Dano: Ejusdem cum Florentino & Genuensibus. Cuduntur secreto in Folio, cum magnis marginibus. *Eleutheropoli* apud *Pacium Cosmophilum*, sub *Simulacro Fidei*. Cui subscriptum: *Hæc Fœderis arca.*

XXXVI.

SUECLÆ GENTIS VETUSTAS, jam inde a Gothis deducta, a quibus hodie præcipua inter Hispanos Nobilitas originem suam repetit. Descripta quoque est Virtus Militaris, qua Gallias aliquando subjugavit.

Adjecti sunt *Commentarii* amplissimi, de Nationis Ferocia, Superbia, Perfidia, Insolentia, Populationibus, Inquiete, prædandi Studio, & alienas terras quærendi Cupidine. Gesta quoque Gothorum, Vandalorum, Hunnorum, Gæpidarum, Vifi-Gothorum, & Vestro-Gothorum, aliorumque Populorum Septentrionalium, cum Gestis Sueonum nostri temporis, comparata. Inferto *Ericii Puteani* Comment. de Irruptionibus Barbarorum.

Accessit *Index Urbium, Arcium, Vicorum, Locorumque* a Suecis everforum, nulla Elektorum aut Principum, Religione ac Fœdere conjunctorum, ratione habita. Ex tabulariis Germaniæ, Saxonice præsertim, desumptus. Prodiit in Noricis. Typis *Leonis Dorosteniis*, apud *Argicopilum*. Sub *Scuto Flagelli Dei*.

XXXVII.

De TRANSLATIONE IMPERII AD GERMANOS, *Roberti Bellarmini Politiani* S. R. E. Presb. Cardinalis, Tractatus. Additis *Questionibus*, antea non editis: An Translatio ea tam active, quam passive facta sit? An Rex Franciæ possit eligi Imperator? An eligendus Imperii Hostis, quique Armis, & Titulo Successionis Hæreditariæ, illud sibi vult afferere.

Sub-

Subjuncta est *Cæsaris Oudin* Regii Linguarum Interpretis, *Grammatica Germano-Gallica*, in gratiam *Ludovici XIV.* Galliarum Regis composita, & dedicata Marchionissæ *Senecæ* ejus Moderatrici. Lutet. Parisior. Typis Regiis.

XXXVIII.

TURCICI IMPERII ET GALLICI, prout nunc sunt tempora, COMPARATIO. Ubi de utriusque Gentis Amicitia, Fœderum necessitudine, pari Regiminis forma, simili Tyrannide, Perfidia, dominandi Lubidine, Avaritia, bellandi Studio; deinde & Gentium reliquarum Odio. Additis *Exemplis* de similibus Administrorum Præceptis: Cives domi, belli finitimos fatigare. Deum, hominesque temnere, Jus armis habere: nullos Imperiorum, nullos Justitiæ limites ferre, fide Punica uti, Sacramenti religionem fusque deque habere: Pacta non pacta velle: omnia ducere, rapere, trahere: prædis, populationibus fœdare: ferro, flammaque favire: Ecclesiis Catholicorum, ut in Urfellenfi excidio nuperrime factum, ignem injicere: Regni extrema dehonestare: Nobilitati non parcere, Militem duriter habere: Fiscum qua jure, qua injuria, augere: Tributorum iniquissimis exactoribus Provincias laceffere: Prætorianas cohortes, præcipuum sententiæ robur habere: Postremo, Vicinis feruitatem, Cunctis bellum sempiternum parare.

Adjecta sunt, quæ hoc anno inter Principes Christianos, de Exercitu, contra communem Christiani nominis hostem conscribendo, *aditata* sunt: simul, quæ pro Anno forte sequenti, contra Gallos, eorumque Affectas, Christianæ Reipublicæ perturbatores, pro communi tranquillitate arma parantur. Omnia studiosè collecta, & litteris mandata per *Theophilum Publicolam*. Ex Bibliopolio *Capitolino*. Sub Titulo: *Classicum Belli Sacri*.

XXXIX.

VINDICIÆ LIBERTATIS GERMANICÆ, Armis Gallicis & Suecicis, speciosis nominibus, prætenfa. Per *Armandum Ferronium Bellarminum*.

Accessit, *Monitio* ad Principes & Ordines Imperii de externæ dominationis jugo excutiendo. Cum *Appendice* Senatus Consulti in Gallia VI. Kal. Quintil. c. 10 xcm. lati, de mutua erga Patriam charitate: odiis, similitatibus, ambitione, cæterisque, quæ bella Civilia adferre solent, procul habitis, deque Legibus fundamentalibus Regni factionibus scissi, peregrinis amotis, conservandis: Scribente *Fido Patriophilo*, Augustæ Germanorum. In Officina interiori *Aquilii Pacati*. Sub Scuto *Pilei inter duos pugiones*. Cum Symbulo: *Si quis Amor Patriæ*.

XL.

VIA IRENICA, vel potius IRONICA, i. e. *Media Pacis Generalis conciliandæ*, ex Aëtis rerum a Gallis Suecisque in Pacis Colloquio gestarum, collecta. Caput hæc summa est: Legatorum fallacia: vultum non mentem bonam ferre: testudineum gradire gradum. Ordinum Imperii, Maximorum, Medioximorum, Infimorum, universonum & singulorum (quod Cæsaris vix concessum) Conventum agere: trinis Citationibus ciere: Ope, consilio, sed & Judicio eorum velle uti, obtendere: Vocare in partem Victoriarum: Non cum Cæsare de Pace agere, sed, tanquam inter Cæsarem atque Ordines transigendum esset, Disceptatores se exhibere. Municipales Legationes adsciscere; eandem usque quaque cantilenam occinere. Quæ extrema in Tractatibus esse solent, prima petere. Belli causas, Bello non composito, sibi apponi, postulare. Omnes retro Paces, non Paces habere; Generalem aspernere. Omnia denique Gentium Jura infringere. Dum verbis Pax nuntiatur, reipsa bellum asperrimum gerere. Iram non ponere, sed augere: Belli promovendi colorem obtendere, ad Pacem, quam ipsi nolint, alios cogendi: Ex rebus secundis, Justitiam Armorum metiri: Coronæ bona pro bello alienare; erepta, Rege impubere, restituenda non esse, decerere.

nere: In ipso Pacis Colloquio Belli femina agitare: Cum Sociis Fœdera aut firmare, aut sancire: Defectiones quærere: Ipsum Pacis Arbitrum Bello aggredi. Scribente Mercuria Vertumno.

Appendices loco, subjuncta Opuscula dua. Unum, Chorea Gallica, sacrata Paci, ab Exilio in Scenam protracta. Europæ lugentis Sarcasmsus. Saltata Bachanalibus, in Atrio, cujus Portæ inscriptum: Hic toti illuditur Orbi.

Alterum, cui Titulus: Concordia discors, id est, Oratorum Pacis diffidia, contentiones, jurgia, mutua accusationes, & ipsorum Compositorum incassum tentata Compositio. Veneunt in Metropoli Westphalorum. In Armorum Officina: cujus foris appensum Signum Caducei.

